

U S T A W A

z dnia ..... 2013 r.

**o komisjach lekarskich podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych,
o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin,
o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji
Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego,
Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży
Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej
oraz ich rodzin oraz o zmianie niektórych innych ustaw¹⁾**

DZIAŁ I

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa zasady działania komisji lekarskich oraz zasady i tryb orzekania przez te komisje w sprawach:

- 1) ustalenia zdolności fizycznej i psychicznej kandydatów do służby w Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Biurze Ochrony Rządu, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym i Służbie Więziennej;
- 2) oceny stanu zdrowia funkcjonariuszy służb wskazanych w pkt 1 oraz ustalenia ich zdolności fizycznej i psychicznej do służby;
- 3) ustalenia zdolności fizycznej i psychicznej kandydatów do pracy w wyodrębnionych komórkach organizacyjnych kontroli skarbowej, inspektorów i pracowników zatrudnionych w tych komórkach oraz kandydatów do pracy w wywiadzie skarbowym, a także pracowników wywiadu skarbowego;
- 4) ustalenia uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza służb wskazanych w pkt 1 doznanego wskutek wypadku pozostającego w związku z pełnieniem służby, zwanego dalej „wypadkiem”, lub choroby pozostającej w związku ze szczególnymi warunkami lub

---

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, ustawę o Policji, ustawę o Straży Granicznej, ustawę o Państwowej Straży Pożarnej, ustawę o kontroli skarbowej, ustawę o Biurze Ochrony Rządu, ustawę o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu, ustawę o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych, ustawę o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ustawę o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, ustawę o służbie funkcjonariuszy Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego, ustawę o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta i ustawę o Służbie Więziennej.

właściwościami służby, a także o związku śmierci funkcjonariusza z wypadkiem lub chorobą pozostającą w związku ze szczególnymi warunkami lub właściwościami służby;

- 5) ustalenia uszczerbku na zdrowiu osób niebędących funkcjonariuszami Policji lub Straży Granicznej, które w czasie korzystania lub w związku z korzystaniem przez Policję lub Straż Graniczną z ich pomocy utraciły życie lub poniosły uszczerbek na zdrowiu, albo związku tego uszczerbku albo śmierci z tym zdarzeniem;
- 6) ustalenia stopnia uszczerbku na zdrowiu osób udzielających pomocy pracownikom wywiadu skarbowego w wykonywaniu czynności operacyjno-rozpoznawczych, które w czasie udzielania tej pomocy lub w związku z jej udzieleniem utraciły życie lub poniosły uszczerbek na zdrowiu;
- 7) uznania funkcjonariusza służb wskazanych w pkt 1, funkcjonariusza tych służb zwolnionego ze służby, emeryta i rencisty policyjnego za niezdolnego do służby albo o uznaniu go za niezdolnego do służby ze znacznym ograniczeniem sprawności organizmu oraz o uznaniu go za niezdolnego do samodzielnej egzystencji, jak również o związku śmierci tego funkcjonariusza, funkcjonariusza zwolnionego ze służby, emeryta i rencisty policyjnego ze służbą;
- 8) potrzeby udzielenia urlopu zdrowotnego funkcjonariuszowi Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej;
- 9) potrzeby rehabilitacji leczniczej funkcjonariusza Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu, zagrożonego niezdolnością do służby oraz osoby, która ma orzeczoną rentę z tytułu niezdolności do służby na czas określony;
- 10) kontroli prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby lub prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego przez funkcjonariuszy służb, o których mowa w pkt 1.

2. Komisje lekarskie podlegają ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych.

Art. 2. 1. Komisje lekarskie są właściwe do orzekania wobec :

- 1) kandydatów do służby w Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Biurze Ochrony Rządu, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym i Służbie Więziennej;
- 2) funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Biura Ochrony Rządu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego i Służby Więziennej;

3) funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Biura Ochrony Rządu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego i Służby Więziennej zwolnionych ze służby;

4) emerytów i rencistów policyjnych.

2. Komisje lekarskie są właściwe również do orzekania wobec:

1) kandydatów do pracy w wyodrębnionych komórkach organizacyjnych kontroli skarbowej, inspektorów i pracowników zatrudnionych w tych komórkach oraz kandydatów do pracy w wywiadzie skarbowym, a także pracowników wywiadu skarbowego;

2) osób niebędących funkcjonariuszami Policji lub Straży Granicznej, które w czasie korzystania lub w związku z korzystaniem przez Policję lub Straż Graniczną z ich pomocy utraciły życie lub poniosły uszczerbek na zdrowiu;

3) osób udzielających pomocy pracownikom wywiadu skarbowego w wykonywaniu czynności operacyjno-rozpoznawczych, które w czasie udzielania tej pomocy lub w związku z jej udzieleniem utraciły życie lub poniosły uszczerbek na zdrowiu.

Art. 3. 1. Komisje lekarskie współdziałają z jednostkami medycyny pracy. Współdziałanie polega w szczególności na wymianie informacji o stanie zdrowia funkcjonariuszy, zwłaszcza o stanach chorobowych mogących mieć związek z zagrożeniami środowiska służby lub sposobem jej pełnienia, udostępnianiu dokumentacji lub wyników badań i konsultacji.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb współdziałania, o którym mowa w ust. 1, uwzględniając konieczność zapewnienia właściwej ochrony zdrowia funkcjonariuszy oraz charakter i specyfikę środowiska służby.

DZIAŁ II

Zasady działania komisji lekarskich

Rozdział 1

Orzekanie o zdolności fizycznej i psychicznej do służby

Art. 4. 1. Zdolność fizyczną i psychiczną kandydata do służby w Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Biurze Ochrony Rządu, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym i Służbie Więziennej ustala się przez zaliczenie go do jednej z następujących kategorii zdolności do służby:

- 1) kategoria Z – „zdolny”, która oznacza, że stan zdrowia nie budzi żadnych zastrzeżeń albo że stwierdzone choroby lub ułomności nie stanowią przeszkody do pełnienia służby;
- 2) kategoria N – „niezdolny”, która oznacza, że stwierdzone choroby lub ułomności uniemożliwiają pełnienie służby.

2. Przepis ust. 1 dotyczy także funkcjonariusza Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu, który odbył służbę kandydacką i chce pozostać w służbie.

3. Poborowy do służby kandydackiej w Biurze Ochrony Rządu zaliczany przez komisje lekarskie podległe Ministrowi Obrony Narodowej do kategorii zdrowia A uzyskuje kategorię Z.

4. Poborowy do służby kandydackiej w Biurze Ochrony Rządu zaliczany przez komisje lekarskie podległe Ministrowi Obrony Narodowej do kategorii zdrowia B, D, E uzyskuje kategorię N.

Art. 5. 1. Zdolność fizyczną i psychiczną funkcjonariusza do pełnienia służby w Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Biurze Ochrony Rządu, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym i Służbie Więziennej ustala się przez zaliczenie go do jednej z następujących kategorii zdolności do służby:

- 1) kategoria A – „zdolny do służby”, która oznacza, że stan zdrowia nie budzi żadnych zastrzeżeń albo że stwierdzone choroby lub ułomności nie stanowią przeszkody do pełnienia służby;
- 2) kategoria B – „zdolny do służby z ograniczeniem”, która oznacza, że stwierdzono choroby lub ułomności, które zmniejszają jego sprawność fizyczną lub psychiczną i uniemożliwiają pełnienie służby na zajmowanym stanowisku, ale nie stanowią przeszkody do pełnienia służby na innym stanowisku;
- 3) kategoria C – „niezdolny do służby”, która oznacza, że stwierdzono choroby lub ułomności, które uniemożliwiają pełnienie służby.

2. Orzeczenie o zdolności fizycznej i psychicznej do służby, oprócz jednej z kategorii zdolności do służby wymienionych w ust. 1 zawiera jedno z następujących określeń:

- 1) „zdolny do służby”, jeżeli nie stwierdzono żadnych chorób stanowiących przeciwwskazanie do pełnienia służby;
- 2) „trwale niezdolny do pełnienia służby na zajmowanym stanowisku”, jeżeli stwierdzono choroby, które zmniejszają zdolność fizyczną lub psychiczną do służby i nie pozwalają

na pełnienie służby na zajmowanym stanowisku, jednak choroby te nie stanowią przeszkody do dalszego pełnienia służby na innym stanowisku;

- 3) „czasowo niezdolny do pełnienia służby na zajmowanym stanowisku”, jeżeli stwierdzono choroby, które czasowo zmniejszają zdolność fizyczną lub psychiczną do służby, ale mogą rokować poprawę stanu zdrowia i odzyskanie pełnej sprawności i zdolności do służby na zajmowanym stanowisku;
- 4) „zdolny do pełnienia służby na zajmowanym stanowisku”, jeżeli stwierdzono pewne choroby, które zmniejszają wprawdzie zdolność fizyczną lub psychiczną, ale nie stanowią przeszkody do pełnienia służby na zajmowanym stanowisku;
- 5) „trwale niezdolny do służby”, jeżeli stwierdzono choroby, które nie pozwalają na pełnienie służby.

3. W przypadku orzeczenia, które zawiera określenie wskazane w ust. 2 pkt 3 komisja lekarska wyznacza termin kolejnego badania w celu wydania ostatecznego orzeczenia o zdolności do pełnienia służby funkcjonariusza na zajmowanym stanowisku.

Art. 6. W stosunku do kandydatów do pododdziałów antyterrorystycznych Policji lub w stosunku do funkcjonariuszy pełniących służbę w tych pododdziałach orzeczenie komisji lekarskiej powinno zawierać również jedno z następujących określeń:

- 1) zdolny do służby w pododdziale;
- 2) czasowo niezdolny do służby w pododdziale;
- 3) niezdolny do służby w pododdziale.

Art. 7. W stosunku do kandydata na stanowisko kierownicze lub specjalistyczne, do szkół i ośrodków szkolenia oraz w stosunku do funkcjonariusza już pełniącego służbę w Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biurze Ochrony Rządu orzeczenie komisji lekarskiej powinno również zawierać jedno z następujących określeń:

- 1) zdolny lub niezdolny do wykonywania zadań na stanowisku kierowniczym lub specjalistycznym;
- 2) zdolny lub niezdolny do odbycia studiów, nauki lub przeszkolenia.

Art. 8. 1. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wykaz chorób i ułomności, oraz kategorii zdolności do służby, na podstawie którego jest wydawane orzeczenie o zdolności lub niezdolności kandydata do służby w Centralnym Biurze Antykorupcyjnym albo funkcjonariusza tej służby, uwzględniając potrzebę ustalenia w toku

badania przez komisję lekarską przydatności i predyspozycji do służby z uwagi na charakter i warunki tej służby.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wykaz chorób i ułomności oraz kategorii zdolności do służby, na podstawie którego jest wydawane orzeczenie o zdolności lub niezdolności kandydata do służby w Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej oraz Biurze Ochrony Rządu albo funkcjonariusza tych służb, uwzględniając potrzebę ustalenia w toku badania przez komisję lekarską przydatności i predyspozycji do służby z uwagi na charakter i warunki tej służby.

3. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wykaz chorób i ułomności oraz kategorii zdolności do służby na podstawie którego jest wydawane orzeczenie o zdolności lub niezdolności kandydata do Służby Więziennej i funkcjonariusza Służby Więziennej, uwzględniając potrzebę ustalenia w toku badania przez komisję lekarską przydatności i predyspozycji do służby z uwagi na charakter i warunki tej służby.

Rozdział 2

Orzekanie o zdolności fizycznej i psychicznej do pracy

Art. 9. 1. Zdolność fizyczną lub psychiczną kandydatów do pracy w wyodrębnionych komórkach organizacyjnych kontroli skarbowej, inspektorów i pracowników zatrudnionych w tych komórkach oraz kandydatów do pracy w wywiadzie skarbowym i pracowników wywiadu skarbowego ustala się przez zaliczenie osoby badanej do jednej z następujących kategorii zdolności do pracy:

- 1) kategoria „Z” - „zdolny”, która oznacza, że stan zdrowia nie budzi żadnych zastrzeżeń albo że stwierdzone choroby lub ułomności nie stanowią przeszkody do wykonywania pracy w tych komórkach albo w wywiadzie skarbowym;
- 2) kategoria „N” - „niezdolny”, która oznacza, że stwierdzone choroby lub ułomności uniemożliwiają wykonywanie pracy w tych komórkach albo w wywiadzie skarbowym.

2. Zdolność fizyczną lub psychiczną kandydatów do pracy w wyodrębnionych komórkach organizacyjnych kontroli skarbowej, inspektorów i pracowników zatrudnionych w tych komórkach oraz kandydatów do pracy w wywiadzie skarbowym i pracowników wywiadu skarbowego ustala się również przez zaliczenie ich do jednej z następujących kategorii:

- 1) kategoria „A” - „zdolny do pracy”, która oznacza, że stan zdrowia nie budzi żadnych zastrzeżeń albo że stwierdzone choroby lub ułomności nie stanowią przeszkody do wykonywania pracy;
- 2) kategoria „B” - „zdolny do pracy z ograniczeniem”, która oznacza, że stwierdzono choroby lub ułomności, które trwale lub czasowo zmniejszają sprawność fizyczną lub psychiczną do pracy, ale nie stanowią przeszkody do wykonywania pracy na określonym stanowisku;
- 3) kategoria „C” - „całkowicie niezdolny do pracy”, która oznacza, że stwierdzone choroby lub ułomności fizyczne lub psychiczne uniemożliwiają wykonywanie pracy.

3. Orzeczenie komisji lekarskiej powinno zawierać również jedno z następujących określeń:

- 1) „zdolny do pracy”, jeżeli nie stwierdzono żadnych chorób lub ułomności;
- 2) „trwale niezdolny do wykonywania pracy na zajmowanym stanowisku”, jeżeli stwierdzono choroby lub ułomności, które zmniejszają jej sprawność fizyczną lub psychiczną i uniemożliwiają wykonywanie pracy na zajmowanym stanowisku, ale nie stanowią przeszkody do wykonywania pracy na innym stanowisku;
- 3) „czasowo niezdolny do wykonywania pracy na zajmowanym stanowisku”, jeżeli stwierdzono choroby lub ułomności, które czasowo zmniejszają sprawność fizyczną lub psychiczną, ale które mogą rokować poprawę stanu zdrowia i odzyskanie pełnej sprawności i zdolności do pracy na zajmowanym stanowisku;
- 4) „zdolny do wykonywania pracy na zajmowanym stanowisku”, jeżeli stwierdzono choroby lub ułomności, które zmniejszają zdolność fizyczną lub psychiczną, ale nie stanowią przeszkody do wykonywania pracy na zajmowanym stanowisku;
- 5) „całkowicie niezdolny do pracy”, jeżeli stwierdzono choroby lub ułomności, które uniemożliwiają wykonywanie pracy.

4. W przypadku orzeczenia, które zawiera określenie wskazane w ust. 3 pkt 3, komisja lekarska wyznacza termin kolejnego badania w celu wydania ostatecznego orzeczenia o zdolności osoby badanej do pracy na zajmowanym stanowisku.

5. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wykaz chorób i ułomności oraz kategorie zdolności do pracy, na podstawie którego jest wydawane orzeczenie o stanie zdrowia o zdolności lub niezdolności kandydata lub pracownika, o których mowa w art. 2 ust. 2 pkt 1 i 3, uwzględniając potrzebę ustalenia

w toku badania przez komisję lekarską przydatności i predyspozycji do pracy z uwagi na charakter i warunki tej pracy.

Rozdział 3

Orzekanie o uznaniu funkcjonariusza za niezdolnego do służby albo o uznaniu go za niezdolnego do służby ze znacznym ograniczeniem sprawności organizmu

Art. 10. 1. Uznanie funkcjonariusza Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Biura Ochrony Rządu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego i Służby Więziennej, funkcjonariusza tych służb zwolnionego ze służby, emeryta i rencisty policyjnego za niezdolnego do służby albo uznanie za niezdolnego do służby ze znacznym ograniczeniem sprawności organizmu następuje przez ustalenie stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu oraz określenie kategorii niezdolności do służby, do której funkcjonariusz zostaje zaliczony.

2. Orzekając o związku śmierci ze służbą funkcjonariusza Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Biura Ochrony Rządu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego i Służby Więziennej, funkcjonariusza tych służb zwolnionego ze służby, emeryta lub rencisty policyjnego komisja lekarska ustala jednocześnie, czy śmierć jest następstwem wypadku lub choroby, z tytułu których przysługuje świadczenie odszkodowawcze.

3. Komisja lekarska w szczególności:

- 1) stwierdza, czy nastąpiła niezdolność do służby i ustala datę jej powstania;
- 2) określa kategorię niezdolności do służby, do której funkcjonariusz zostaje zaliczony;
- 3) ustala, czy osoba badana jest niezdolna do samodzielnej egzystencji;
- 4) ustala, czy istnieje związek śmierci ze służbą.

4. Datę powstania niezdolności do służby komisja lekarska ustala na podstawie dokumentacji medycznej.

Rozdział 4

Kontrola prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby oraz prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego

Art. 11. 1. Kontrola prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby polega na ustaleniu okresu zwolnienia od zajęć służbowych z powodu przebywania na zwolnieniu lekarskim.

2. W przypadku ustalenia wcześniejszej daty ustania przyczyny będącej podstawą zwolnienia od zajęć służbowych niż orzeczona w zaświadczeniu lekarskim, zaświadczenie to traci ważność za okres od tej daty, jednak nie wcześniej niż od dnia badania lekarskiego przeprowadzonego przez komisję lekarską.

3. W przypadku gdy funkcjonariusz Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Biura Ochrony Rządu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego i Służby Więziennej nie poddaje się badaniom lekarskim lub nie dostarcza wyników badań lekarskich mimo wezwania komisji lekarskiej, zaświadczenie lekarskie traci również ważność od dnia następującego po terminie wskazanym w wezwaniu.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 2 i 3, komisja lekarska orzeka o zdolności funkcjonariusza do służby i informuje o tym lekarza, wystawiającego zaświadczenie lekarskie.

Art. 12. 1. Kontrola prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego polega na ustaleniu, czy funkcjonariusz Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Biura Ochrony Rządu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego i Służby Więziennej w okresie orzeczonego zwolnienia od zajęć służbowych, w tym w razie konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem lub innym chorym członkiem rodziny lub zwolnienia w wyniku decyzji wydanej przez właściwy organ albo uprawniony podmiot na podstawie przepisów o zwalczaniu chorób zakaźnych albo o zwalczaniu gruźlicy nie wykonuje pracy zarobkowej lub nie wykorzystuje zwolnienia lekarskiego w sposób niezgodny z jego celem.

2. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego, komisja lekarska niezwłocznie zawiadamia przełożonego funkcjonariusza o dokonanych ustaleniach.

Rozdział 5

Orzekanie o potrzebie udzielenia urlopu zdrowotnego

Art. 13. 1. O potrzebie udzielenia urlopu zdrowotnego funkcjonariuszowi Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej komisja lekarska orzeka w przypadku gdy funkcjonariusz mimo wykorzystania 182 dni zwolnienia od wykonywania obowiązków służbowych z powodu choroby nie odzyskał zdolności do wykonywania tych obowiązków, a stan jego zdrowia rokuje poprawę w stopniu umożliwiającym dalsze pełnienie służby.

2. Komisja lekarska, orzekając o potrzebie udzielenia urlopu zdrowotnego, wnioskuje o udzielenie tego urlopu jednorazowo na okres do 2 miesięcy, łącznie w ciągu kolejnych 12 miesięcy na okres do 6 miesięcy.

Rozdział 6

Orzekanie o potrzebie rehabilitacji leczniczej

Art. 14. 1. O potrzebie rehabilitacji leczniczej komisja lekarska orzeka z urzędu przy orzekaniu o zdolności do służby lub o prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby albo na wniosek funkcjonariusza Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu.

2. Komisje lekarskie orzekają także o potrzebie rehabilitacji leczniczej na wniosek byłego funkcjonariusza Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu, który ma orzeczoną rentę z tytułu niezdolności do służby na czas określony, ale istnieją rokowania poprawy stanu zdrowia tego funkcjonariusza i odzyskania zdolności do służby. W takim przypadku do wniosku o skierowanie do komisji lekarskiej dołącza się wniosek o ponowne przyjęcie do służby.

3. Przy orzekaniu o potrzebie rehabilitacji leczniczej komisja lekarska bierze pod uwagę w szczególności charakter i przebieg procesów chorobowych, stopień przystosowania organizmu do skutków choroby, wiek i zakres wykonywanych czynności służbowych oraz rokowania poprawy stanu zdrowia po przeprowadzonej rehabilitacji.

4. Orzeczenie komisji lekarskiej stanowi podstawę do skierowania na rehabilitację leczniczą funkcjonariusza Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu lub funkcjonariusza, o którym mowa w ust. 2.

DZIAŁ III

Organizacja komisji lekarskich

Art. 15. Komisje lekarskie orzekają w dwóch instancjach:

- 1) w pierwszej instancji - rejonowe komisje lekarskie;
- 2) w drugiej instancji - Centralna Komisja Lekarska.

Art. 16. 1. Rejonowe komisje lekarskie są właściwe w zakresie orzekania w sprawach, o których mowa w art. 1 ust. 1, wobec osoby zamieszkałej albo pełniącej służbę w miejscowości objętej obszarem właściwości działania komisji.

2. Centralna Komisja Lekarska jest właściwa w zakresie:

- 1) rozpatrywania odwołań od orzeczeń rejonowych komisji lekarskich;
  - 2) konsultacji w zakresie orzecznictwa lekarskiego oraz rozstrzygania kwestii spornych lub nasuwających szczególne wątpliwości;
  - 3) współpracy z instytucjami naukowo-lekarskimi w celu podnoszenia poziomu orzecznictwa lekarskiego.
3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób działania komisji lekarskich, uwzględniając konieczność zapewnienia sprawnego działania tych komisji.

Art. 17. Centralną Komisją Lekarską kieruje jej Przewodniczący.

2. Członków Centralnej Komisji Lekarskiej, w tym Przewodniczącego i jego zastępcę, powołuje minister właściwy do spraw wewnętrznych.

3. Siedzibą Centralnej Komisji Lekarskiej jest Warszawa.

Art. 18. 1. Rejonową komisją lekarską kieruje jej przewodniczący.

2. Członków rejonowej komisji lekarskiej, w tym przewodniczącego i jego zastępcę powołuje Przewodniczący Centralnej Komisji Lekarskiej.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, siedziby i obszary właściwości terytorialnej rejonowych komisji lekarskich, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia szybkiego dostępu do komisji lekarskiej.

Art. 19. 1. Członkiem komisji lekarskiej może być lekarz, w szczególności specjalista w zakresie następujących dziedzin medycyny: chorób wewnętrznych, chirurgii, neurologii, psychiatrii, medycyny pracy, medycyny społecznej.

2. Do członków komisji lekarskich stosuje się przepisy ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 86, poz. 953, z późn. zm. ²⁾).

Art. 20. 1. Nadzór nad działalnością komisji lekarskich sprawuje minister właściwy do spraw wewnętrznych za pośrednictwem Przewodniczącego Centralnej Komisji Lekarskiej.

2. Nadzór obejmuje:

---

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 40, poz. 224, Nr 134, poz. 903, Nr 238, poz. 1578 i Nr 257, poz. 1726, z 2011 r. Nr 75, poz. 398, Nr 149, poz. 887, Nr 168, poz. 1001, Nr 187, poz. 1112 i Nr 205, poz. 1203 oraz z 2012 r. poz. 118, 251, 637, 664 i 1544.

- 1) kontrolę nad merytoryczną działalnością rejonowych komisji lekarskich, w tym kontrolę prawidłowości i jednolitości stosowania zasad orzecznictwa przez lekarzy - członków komisji lekarskich;
- 2) koordynowanie systemu orzecznictwa, w tym udzielanie komisjom lekarskim wytycznych w zakresie stosowania zasad orzecznictwa.

Art. 21. Obsługę organizacyjno-administracyjną i biurową komisji lekarskich zapewnia jednostka organizacyjna zapewniająca realizację zadań przez organ emerytalny wskazany przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

2. Działalność komisji lekarskich jest finansowana z budżetu państwa ze środków, których dysponentem jest organ, o którym mowa w ust. 1.

DZIAŁ IV

Tryb postępowania komisji lekarskich

Rozdział 1

Kierowanie do komisji lekarskich

Art. 22. 1. Do komisji lekarskich, zgodnie z ich właściwością, kieruje się z urzędu lub na wniosek lekarza jednostki służby medycyny pracy albo na wniosek osoby ubiegającej się o wydanie orzeczenia lekarskiego.

2. Do komisji lekarskiej kieruje się z urzędu:

- 1) kandydata do służby w Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Biurze Ochrony Rządu, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym i Służbie Więziennej;
- 2) funkcjonariusza Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Biura Ochrony Rządu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego i Służby Więziennej, którego stan zdrowia daje podstawę do przypuszczeń, że stopień jego zdolności do służby uległ zasadniczej zmianie lub że dalsze pełnienie przez tego funkcjonariusza służby na zajmowanym stanowisku jest niemożliwe;
- 3) kandydatów do pracy w wyodrębnionych komórkach organizacyjnych kontroli skarbowej oraz kandydatów do pracy w wywiadzie skarbowym.

3. Do komisji lekarskich kieruje się również z urzędu w celu:

- 1) ustalenia zdolności do służby w Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Biurze Ochrony Rządu, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym i Służbie Więziennej;

- 2) ustalenia zdolności do pracy inspektorów i pracowników zatrudnionych w wyodrębnionych komórkach organizacyjnych kontroli skarbowej, a także pracowników wywiadu skarbowego;
- 3) ustalenia uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Biura Ochrony Rządu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego i Służby Więziennej, doznany wskutek wypadku lub choroby pozostającej w związku ze szczególnymi warunkami lub właściwościami służby, z tytułu których przysługuje świadczenie odszkodowawcze;
- 4) uznania funkcjonariusza Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Biura Ochrony Rządu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego i Służby Więziennej za niezdolnego do służby albo o uznaniu go za niezdolnego do służby ze znacznym ograniczeniem sprawności organizmu oraz o uznaniu go za niezdolnego do samodzielnej egzystencji w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin;
- 5) sprawdzenia prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby lub prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego.

Art. 23. 1. Do komisji lekarskiej kieruje:

- 1) kandydatów do służby w Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej lub Biurze Ochrony Rządu – kierownik komórki organizacyjnej właściwej w sprawach osobowych;
- 2) funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej - przełożony właściwy w sprawach osobowych;
- 3) funkcjonariuszy Biura Ochrony Rządu – Szef Biura Ochrony Rządu;
- 4) kandydatów do służby w Centralnym Biurze Antykorupcyjnym i funkcjonariuszy Centralnego Biura Antykorupcyjnego – kierownik jednostki organizacyjnej Centralnego Biura Antykorupcyjnego właściwej w sprawach osobowych;
- 5) kandydatów do służby w Służbie Więziennej i funkcjonariuszy Służby Więziennej – kierownik jednostki organizacyjnej Służby Więziennej;

6) osoby, o których mowa w art. 2 ust. 2 pkt 1 i 3 - kierownik komórki organizacyjnej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych właściwej do spraw wywiadu skarbowego.

2. Do komisji lekarskich kieruje:

- 1) Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego i jego zastępców - Prezes Rady Ministrów;
- 2) Komendanta Głównego Policji, Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej, Szefa Biura Ochrony Rządu i ich zastępców - minister właściwy do spraw wewnętrznych;
- 3) Dyrektora Generalnego Służby Więziennej - Minister Sprawiedliwości.

Art. 24. 1. Funkcjonariusza Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Biura Ochrony Rządu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego i Służby Więziennej zwolnionych ze służby do komisji lekarskich kierują kierownicy jednostek organizacyjnych odpowiednio: Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Biura Ochrony Rządu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego i Służby Więziennej, w których ostatnio pełnili oni służbę lub na których obszarze właściwości zamieszkują.

2. Jeżeli funkcjonariusz, o którym mowa w ust. 1, nabył prawo do renty z tytułu niezdolności do służby lub emerytury, przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, do komisji lekarskich kieruje ich właściwy organ emerytalny w celu ustalenia aktualnej kategorii niezdolności do służby.

Art. 25. 1. W sprawach ustalenia uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza doznany wskutek wypadku lub choroby pozostającej w związku ze szczególnymi warunkami lub właściwościami służby, z tytułu których przysługuje świadczenie odszkodowawcze do komisji lekarskiej kieruje kierownik jednostki organizacyjnej, w której funkcjonariusz pełnił służbę w chwili wypadku lub ustalenia uszczerbku na zdrowiu doznanego wskutek choroby.

2. W razie uzasadnionego przypuszczenia, że śmierć funkcjonariusza może być następstwem wypadku lub choroby pozostającej w związku ze szczególnymi warunkami lub właściwościami służby, kierownik jednostki organizacyjnej, w której funkcjonariusz pełnił służbę w chwili wypadku lub ustalenia uszczerbku na zdrowiu doznanego wskutek

choroby, występuje do komisji lekarskiej z wnioskiem o ustalenie czy śmierć funkcjonariusza pozostaje w związku z tym wypadkiem lub chorobą.

Art. 26. 1. Do skierowania do komisji lekarskiej dołącza się w szczególności:

- 1) posiadane informacje i dokumenty, które dotyczą stanu zdrowia osób, o których mowa w art. 2 ust. 1;
- 2) opis stanowiska, charakter i warunki służby;
- 3) informacje dotyczące dotychczasowych warunków i przebiegu pracy w przypadku skierowania inspektorów i pracowników zatrudnionych w wyodrębnionych komórkach organizacyjnych kontroli skarbowej oraz pracowników wywiadu skarbowego;
- 4) opinię psychologiczną oraz kartę egzaminacyjną sprawności fizycznej, jeżeli w stosunku do kandydata do służby w Centralnym Biurze Antykorupcyjnym był przeprowadzony egzamin sprawności fizycznej, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 50 ust. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (Dz. U. z 2012 r. poz. 621, 627 i 664).

2. Jeżeli skierowanie następuje na wniosek lekarza jednostki służby medycyny pracy skierowanie do komisji lekarskich zawiera rozpoznanie lekarskie.

3. Skierowanie do komisji lekarskiej traci ważność po upływie 30 dni od daty pierwszego badania wyznaczonego przez komisję lekarską.

Art. 27. 1. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza skierowania do komisji lekarskiej kandydata do służby w Centralnym Biurze Antykorupcyjnym oraz funkcjonariusza Centralnego Biura Antykorupcyjnego, uwzględniając potrzebę zawarcia w nim informacji niezbędnych do oceny zdolności fizycznej i psychicznej do służby.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza skierowania do komisji lekarskiej kandydata do służby w Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biurze Ochrony Rządu oraz funkcjonariusza tych służb, uwzględniając potrzebę zawarcia w nim informacji niezbędnych do oceny zdolności fizycznej i psychicznej do służby.

3. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza skierowania do komisji lekarskiej kandydata do Służby Więziennej oraz funkcjonariusza Służby Więziennej, uwzględniając potrzebę zawarcia w nim informacji niezbędnych do oceny zdolności fizycznej i psychicznej do służby.

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza skierowania do komisji lekarskiej osób, o których mowa w art. 2 ust. 2 pkt 1 i 3, uwzględniając potrzebę zawarcia w nim informacji niezbędnych do oceny zdolności fizycznej i psychicznej do pracy.

Art. 28. 1. Komisja lekarska wyznacza termin badania lekarskiego i zawiadamia o tym podmiot kierujący do komisji lekarskiej oraz kandydata do służby, funkcjonariusza, funkcjonariusza zwolnionego ze służby, emeryta, rencistę, pracownika, kandydata do pracy lub osobę skierowaną do komisji lekarskiej.

2. W przypadku nieusprawiedliwionego niestawienia się kandydata do służby, funkcjonariusza, funkcjonariusza zwolnionego ze służby, emeryta, rencistę, pracownika, kandydata do pracy lub osoby skierowanej do komisji lekarskiej, którym wyznaczono termin badania lekarskiego, przewodniczący komisji lekarskiej zawiadamia o tym podmiot kierujący do komisji lekarskiej.

Rozdział 2

Orzekanie przez komisje lekarskie

Art. 29. 1. Rejonowa komisja lekarska przeprowadza badanie lekarskie kandydata do służby, funkcjonariusza, funkcjonariusza zwolnionego ze służby, emeryta, rencisty, pracownika, kandydata do pracy lub osoby skierowanej do komisji lekarskiej, zwanych dalej „osobą badaną”, i sporządza protokół badania komisji lekarskiej, który zawiera wyszczególnienie wszystkich chorób i ułomności, także tych, które nie obniżają zdolności do służby.

2. Jeżeli w toku badania lekarskiego powstało uzasadnione podejrzenie, że osoba badana rozmyślnie spowodowała u siebie uszkodzenie ciała albo chorobę, rejonowa komisja lekarska orzeka o stanie zdrowia tej osoby zgodnie z wynikami badań lekarskich, a o podejrzeniu zawiadamia podmiot, który skierował osobę badaną do komisji lekarskiej.

3. W przypadku stwierdzenia dwóch lub więcej chorób lub ułomności, z których każde ogranicza zdolność osoby badanej do służby lub pracy, rejonowa komisja lekarska rozpatruje wszystkie te choroby i ułomności łącznie, mając na uwadze ogólną zdolność osoby badanej do służby albo do pracy.

4. W przypadku ostrego schorzenia, konieczności rehabilitacji lub ciąży rejonowa komisja lekarska nie wydaje orzeczenia o zdolności do służby albo pracy aż do czasu zakończenia leczenia lub zakończenia urlopu macierzyńskiego. Przewodniczący rejonowej

komisji lekarskiej zawiadamia o tym podmiot, który skierował osobę badaną do komisji lekarskiej.

Art. 30. 1. Rejonowa komisja lekarska dokonuje oceny stanu zdrowia osoby badanej na podstawie badania lekarskiego, wyników zleconych badań dodatkowych, specjalistycznych i psychologicznych, wywiadu chorobowego, dokumentacji medycznej będącej wynikiem obserwacji szpitalnej, leczenia ambulatoryjnego i sanatoryjnego oraz innych dokumentów medycznych istotnych dla dokonania tej oceny oraz protokołów powypadkowych mogących mieć znaczenie dla treści orzeczenia.

2. Rejonowe komisje lekarskie orzekają również posługując się:

- 1) w przypadku ustalania zdolności fizycznej lub psychicznej do służby - wykazem chorób i ułomności, na podstawie którego jest wydawane orzeczenie o stanie zdrowia osoby badanej;
- 2) w przypadku ustalenia uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza doznanego wskutek wypadku lub choroby pozostającej w związku ze szczególnymi warunkami lub właściwościami służby, z tytułu których przysługuje świadczenie odszkodowawcze - odpowiednio wykazami chorób pozostających w związku z pełnieniem służby w Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Biurze Ochrony Rządu i w Centralnym Biurze Antykorupcyjnym;
- 3) w przypadku uznania funkcjonariusza za niezdolnego do służby albo uznania go za niezdolnego do służby ze znacznym ograniczeniem sprawności organizmu oraz uznania go za niezdolnego do samodzielnej egzystencji w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin - odpowiednio wykazami chorób powstałych w czasie pełnienia służby wydanym na podstawie tych przepisów.

Art. 31. Komisja lekarska, zaliczając funkcjonariusza Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Biura Ochrony Rządu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego lub Służby Więziennej do jednej z kategorii zdolności do służby, bierze pod uwagę charakter i warunki służby na zajmowanym przez funkcjonariusza stanowisku oraz kryteria zdrowotne określone w wykazie chorób i ułomności uwzględniającym warunki i właściwości służby.

Art. 32. W przypadku orzeczenia niezdolności do służby rejonowa komisja lekarska orzeka również o kategorii niezdolności do służby w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.

Art. 33. 1. W toku kontroli prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby rejonowa komisja lekarska może żądać od wystawiającego zaświadczenie lekarskie udostępnienia dokumentacji medycznej dotyczącej osoby badanej, stanowiącej podstawę wydania zaświadczenia lekarskiego lub udzielenia wyjaśnień i informacji w sprawie.

2. Osoba badana jest obowiązana udostępnić posiadaną dokumentację medyczną komisji lekarskiej.

Art. 34. 1. Rejonowa komisja lekarska wydaje orzeczenie niezwłocznie po przeprowadzeniu niezbędnych badań lekarskich i zebraniu dokumentacji medycznej oraz niezbędnych dokumentów.

2. Jeżeli do wydania orzeczenia są niezbędne dodatkowe dokumenty, rejonowa komisja lekarska pisemnie wzywa osobę zainteresowaną do ich dostarczenia w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania. W takim przypadku rejonowa komisja lekarska może wystąpić także do podmiotu kierującego do komisji o dostarczenie tych dokumentów w terminie 14 dni od dnia doręczenia wystąpienia.

3. Po bezskutecznym upływie terminu wyznaczonego do dostarczenia dokumentów rejonowa komisja lekarska może wydać orzeczenie na podstawie posiadanych dokumentów i oceny stanu zdrowia osoby badanej.

Art. 35. 1. Orzeczenie komisji lekarskiej powinno zawierać rozpoznanie lekarskie w języku polskim według terminologii klinicznej, z uwzględnieniem lokalizacji i stopnia nasilenia oraz z powołaniem na odpowiednie paragrafy i punkty z wykazów, o których mowa w art. 30 ust. 2.

2. Orzeczenie komisji lekarskiej dotyczące ustalenia uszczerbku na zdrowiu osoby badanej, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2-4, doznany wskutek wypadku lub choroby pozostającej w związku ze szczególnymi warunkami lub właściwościami służby zawiera także:

- 1) określenie stopnia uszkodzenia czynności naruszonego organu, narządu albo układu łącznie z towarzyszącymi powikłaniami,
- 2) określenie procentowego stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu;
- 3) ustalenie, czy stwierdzony uszczerbek na zdrowiu, powstały wskutek tego wypadku lub choroby, pozostaje w związku ze służbą.

3. Orzeczenie komisji lekarskiej dotyczące zmarłego funkcjonariusza Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Biura Ochrony Rządu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego lub Służby Więziennej określa przyczynę śmierci oraz ustalenie, czy śmierć funkcjonariusza jest następstwem wypadku lub choroby pozostającej w związku ze szczególnymi warunkami lub właściwościami służby.

4. Orzeczenia komisji lekarskich, które ustalają:

- 1) trwałą niezdolność do służby,
- 2) trwałą niezdolność do służby na zajmowanym stanowisku,
- 3) związek śmierci ze służbą,
- 4) trwały uszczerbek na zdrowiu na skutek wypadku lub choroby pozostającej w związku ze szczególnymi warunkami lub właściwościami służby,
- 5) całkowitą niezdolność do pracy,
- 6) trwałą niezdolność do wykonywania pracy na zajmowanym stanowisku

– uzasadnia się szczegółowo.

Art. 36. 1. Rejonowe komisje lekarskie orzekają w składzie co najmniej dwuosobowym. Orzeczenie wydane przez komisję lekarską podpisują wszyscy członkowie komisji.

2. Członek komisji lekarskiej podlega wyłączeniu od udziału w postępowaniu przed komisją lekarską z urzędu lub na wniosek osoby badanej albo osoby zainteresowanej, jeżeli:

- 1) wydał zaskarżone orzeczenie;
- 2) jest małżonkiem, krewnym lub powinowatym do drugiego stopnia lekarza, który wydał zaskarżone orzeczenie;
- 3) zaskarżone orzeczenie wydał lekarz związany z nim z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli;
- 4) zaskarżone orzeczenie wydał lekarz pozostający wobec niego w stosunku nadrzędności lub podrzędności służbowej.

Powody wyłączenia członka komisji lekarskiej od udziału w postępowaniu trwają także po ustaniu małżeństwa, przysposobienia, opieki lub kurateli.

3. Członek komisji lekarskiej, który ma zdanie odrębne w sprawie orzeczenia, może wnieść je na piśmie wraz z uzasadnieniem. Zgłoszenie zdania odrębnego odnotowuje się przy podpisie złożonym na orzeczeniu przez zamieszczenie odpowiedniej wzmianki. Zdanie odrębne załącza się do treści orzeczenia.

4. Orzeczenie rejonowej komisji lekarskiej sporządza się w trzech egzemplarzach. Jeden egzemplarz orzeczenia przekazuje się niezwłocznie osobie badanej, drugi - podmiotowi, który skierował osobę badaną do komisji lekarskiej, trzeci przechowuje się w aktach rejonowej komisji lekarskiej.

Art. 37. Orzeczenie rejonowej komisji lekarskiej doręcza się niezwłocznie na piśmie wraz z uzasadnieniem osobie badanej, osobie zainteresowanej, oraz podmiotowi kierującemu do komisji lekarskiej, a w razie wypadku lub choroby pozostającej w związku ze szczególnymi warunkami lub właściwościami służby - organowi właściwemu do ustalania prawa do świadczenia odszkodowawczego przysługującego w razie wypadku lub choroby pozostających w związku ze służbą.

Art. 38. Podstawowe ustalenia zawarte w protokole badania lekarskiego i w orzeczeniu rejonowej komisji lekarskiej wpisuje się do rejestru orzeczeń.

Art. 39. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór orzeczenia komisji lekarskiej oraz wzór rejestru orzeczeń, uwzględniając dokumentację zebraną w toku postępowania przed komisją lekarską, w tym dokumentację medyczną odpowiednie wykazy chorób i ułomności.

Rozdział 3

Postępowanie odwoławcze

Art. 40. 1. Od nieprawomocnego orzeczenia rejonowej komisji lekarskiej osobie badanej lub podmiotowi kierującemu tę osoby do rejonowej komisji lekarskiej celem wydania orzeczenia, przysługuje odwołanie.

2. Prawo odwołania od nieprawomocnego orzeczenia rejonowej komisji lekarskiej ustalającego związek śmierci funkcjonariusza służb, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2, ze służbą przysługuje małżonkowi lub innemu najbliższemu członkowi rodziny zmarłego.

3. Przedmiotem odwołania może być orzeczenie w całości lub w części. Odwołanie nie wymaga szczegółowego uzasadnienia.

Art. 41. 1. Odwołanie wnosi się na piśmie do Centralnej Komisji Lekarskiej za pośrednictwem rejonowej komisji lekarskiej, która wydała orzeczenie, w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia rejonowej komisji lekarskiej.

2. Odwołanie wniesione po terminie określonym w ust. 1 nie podlega rozpatrzeniu. W przypadku gdy naruszenie terminu do wniesienia odwołania nastąpiło z przyczyn niezależnych od osoby zainteresowanej, Centralna Komisja Lekarska, na uzasadniony wniosek tej osoby, rozpatruje odwołanie mimo upływu terminu do jego wniesienia.

Art. 42. Rejonowa komisja lekarska przesyła odwołanie, również wniesione po terminie, wraz z dokumentacją medyczną i uzasadnieniem orzeczenia do Centralnej Komisji Lekarskiej w terminie 14 dni od dnia otrzymania odwołania.

Art. 43. Centralna Komisja Lekarska rozpatruje odwołanie w składzie trzyosobowym.

Art. 44. Centralna Komisja Lekarska rozpatruje odwołania w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania, po zapoznaniu się ze wszystkimi dokumentami w sprawie, a w razie potrzeby również po przeprowadzeniu niezbędnych badań lub po zleceniu przeprowadzenia dodatkowych badań lekarskich, w tym obserwacji szpitalnej, lub po dostarczeniu na jej żądanie dodatkowych dokumentów. Przepis art. 36 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 45. 1. Centralna Komisja Lekarska, po rozpatrzeniu odwołania:

- 1) utrzymuje w mocy zaskarżone orzeczenie, albo
- 2) uchyla zaskarżone orzeczenie w całości lub w części i wydaje nowe, albo
- 3) uchyla zaskarżone orzeczenie i przekazuje sprawę do ponownego rozpatrzenia przez rejonową komisję lekarską.

2. Centralna Komisja Lekarska nie może wydać nowego orzeczenia na niekorzyść osoby zainteresowanej, chyba że zaskarżone orzeczenie jest sprzeczne z prawem lub zostało wydane z pominięciem istotnych okoliczności faktycznych.

3. Do postępowania odwoławczego prowadzonego przez Centralną Komisję Lekarską stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu przed rejonowymi komisjami lekarskimi.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, Centralna Komisja Lekarska niezwłocznie zwraca dokumentację orzeczniczą do rejonowej komisji lekarskiej. Rejonowa komisja lekarska wydaje nowe orzeczenie w terminie 30 dni od dnia otrzymania dokumentacji.

Art. 46. Od orzeczeń Centralnej Komisji Lekarskiej przysługuje skarga do właściwego sądu administracyjnego, na zasadach określonych w ustawie z dnia 30 sierpnia 2002 r. -

Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r. poz. 270, 1101 i 1529).

Rozdział 4

Dokumentacja komisji lekarskich

Art. 47. 1. Komisje lekarskie gromadzą, prowadzą i przechowują dokumentację zebraną w toku postępowania.

2. Dokumentację komisje lekarskie przechowują i udostępniają na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. z 2012 r. poz. 159 i 742).

DZIAŁ V

Przepisy zmieniające

Art. 48. W ustawie z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2012 r. poz. 461, 1101, 1407 i 1445) w art. 29 w ust. 1a w pkt 4 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) kontroli prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby lub prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego.”;

Art. 49. W ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, z późn.zm.³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 26 uchyla się ust. 2;

2) po art. 40 dodaje się art. 40a w brzmieniu:

„Art. 40a. Funkcjonariusz obowiązany jest poddać się badaniom zleconym przez komisję, w tym również badaniom specjalistycznym, psychologicznym i dodatkowym, a gdy zachodzi potrzeba - obserwacji w podmiocie leczniczym.”;

3) w art. 45 w ust. 2 po pkt 7 dodaje się pkt 7a w brzmieniu:

„7a) dwukrotnego nieusprawiedliwionego niestawienia się na badanie lub obserwację w podmiocie leczniczym, wyznaczone zgodnie z art. 40a, chyba że skierowanie do komisji nastąpiło na wniosek funkcjonariusza;”;

4) w art. 69a:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

---

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 217, poz. 1280 i Nr 230, poz. 1371 oraz z 2012 r. poz. 627, 664, 908, 951 i 1529.

„1. Jeżeli policjant zwolniony ze służby nie spełnia warunków do nabycia prawa do emerytury policyjnej lub policyjnej renty z tytułu niezdolności do służby, od uposażenia wypłaconego policjantowi po dniu 31 grudnia 1998 r. do dnia zwolnienia ze służby, od którego nie odprowadzono składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, przekazuje się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych składki za ten okres przewidziane w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, z późn. zm.⁴⁾).”;

b) w ust. 3 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Składki przekazuje się również w przypadku gdy policjant spełnia jedynie warunki do nabycia prawa do policyjnej renty z tytułu niezdolności do służby.”;

5) w art. 80 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Jeżeli policjant nie może podjąć zatrudnienia w czasie określonym w ust. 1 ze względu na chorobę powodującą niezdolność do pracy lub niezdolność do służby, zachowuje uprawnienia określone w ust. 1 w razie podjęcia zatrudnienia w ciągu 3 miesięcy od dnia ustania niezdolności do pracy lub niezdolności do służby.”;

6) w art. 117 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Policjantowi zwolnionemu ze służby na podstawie art. 41 ust. 2 pkt 5 i 6, który z powodu nadal trwającej choroby nie może podjąć zatrudnienia, wypłaca się co miesiąc świadczenie pieniężne określone w ust. 1 przez okres choroby, nie dłużej jednak niż przez okres 3 miesięcy, chyba że wcześniej komisja lekarska wyda orzeczenie o niezdolności do służby stanowiące podstawę do ustalenia prawa do renty z tytułu niezdolności do służby.”.

Art. 50. W ustawie z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2011 r. Nr 116, poz. 675, z późn.zm.⁵⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 32 uchyla się ust. 1a i 2;

2) w art. 44 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

---

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 218, poz. 1690, z 2010 r. Nr 105, poz. 668, Nr 182, poz. 1228, Nr 225, poz. 1474, Nr 254, poz. 1700 i Nr 257, poz. 1725, z 2011 r. Nr 45, poz. 235, Nr 75, poz. 398, Nr 138, poz. 808, Nr 171, poz. 1016, Nr 197, poz. 1170, Nr 199, poz. 1175, Nr 232, poz. 1378 i Nr 291, poz. 1706 oraz z 2012 r. poz. 611, 637, 769, 1342 i 1548.

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 117, poz. 677, Nr 170, poz. 1015, Nr 171, poz. 1016 i Nr 230, poz. 1371 oraz z 2012 r. poz. 627, 664, 769 i 951.

„2. Funkcjonariusz obowiązany jest poddać się badaniom zleconym przez komisję, w tym również badaniom specjalistycznym, psychologicznym i dodatkowym, a gdy zachodzi potrzeba - obserwacji w podmiocie leczniczym.”;

3) w art. 45 w ust. 2 pkt 9 otrzymuje brzmienie:

„9) dwukrotnego nieusprawiedliwionego niestawienia się na badanie lub obserwację w podmiocie leczniczym, wyznaczone zgodnie z art. 44 ust. 2, chyba że skierowanie do komisji nastąpiło na wniosek funkcjonariusza;”;

4) w art. 74a:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Jeżeli funkcjonariusz zwolniony ze służby nie spełnia warunków do nabycia prawa do emerytury policyjnej lub policyjnej renty z tytułu niezdolności do służby, od uposażenia wypłaconego funkcjonariuszowi po dniu 31 grudnia 1998 r. do dnia zwolnienia ze służby, od którego nie odprowadzono składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, przekazuje się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych składki za ten okres przewidziane w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, z późn. zm. ⁶⁾).”;

b) w ust. 3 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Składki przekazuje się również w przypadku gdy funkcjonariusz spełnia jedynie warunki do nabycia prawa do policyjnej renty z tytułu niezdolności do służby.”;

5) w art. 98 w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) zwolnienia funkcjonariusza ze służby przed upływem 10 lat służby, jeżeli nie nabył uprawnień do emerytury policyjnej albo policyjnej renty z tytułu niezdolności do służby lub prawa do świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń emerytalnych i rentowych;”.

Art. 51. W ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2009 r. Nr 12, poz. 68, z późn.zm. ⁷⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 29 uchyla się ust. 2;

2) w art. 42 po ust. 2a dodaje się ust. 2b w brzmieniu:

---

⁶⁾ Zmiany wymienione w odnośniku 4.

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 18, poz. 97, z 2010 r. Nr 127, poz. 857, Nr 182, poz. 1228, Nr 238, poz. 1578 i Nr 239, poz. 1589, z 2011 r. Nr 117, poz. 677, Nr 171, poz. 1016 i Nr 207, poz. 1230 oraz z 2012 r. poz. 664.

„2b. Strażak obowiązany jest poddać się badaniom zleconym przez komisję, w tym również badaniom specjalistycznym, psychologicznym i dodatkowym, a gdy zachodzi potrzeba - obserwacji w podmiocie leczniczym.”;

3) w art. 43 w ust. 3 w pkt 6 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„7) dwukrotnego nieusprawiedliwionego niestawienia się na badanie lub obserwację w podmiocie leczniczym, wyznaczone zgodnie z art. 42 ust. 2b, chyba że skierowanie do komisji nastąpiło na wniosek strażaka.”;

4) w art. 60a:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Jeżeli strażak zwolniony ze służby nie spełnia warunków do nabycia prawa do emerytury policyjnej lub policyjnej renty z tytułu niezdolności do służby, od uposażenia wypłaconego strażakowi po dniu 31 grudnia 1998 r. do dnia zwolnienia ze służby, od którego nie odprowadzono składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, przekazuje się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych składki za ten okres przewidziane w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, z późn. zm. ⁸⁾).”;

b) w ust. 3 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Składki przekazuje się również w przypadku gdy strażak spełnia jedynie warunki do nabycia prawa do policyjnej renty z tytułu niezdolności do służby.”;

5) w art. 70 ust. 3 otrzymuje brzmienie

„3. Jeżeli strażak nie może podjąć zatrudnienia w czasie określonym w ust. 1 ze względu na chorobę powodującą niezdolność do pracy lub niezdolność do służby, zachowuje uprawnienia określone w ust. 1 w razie podjęcia zatrudnienia w ciągu 3 miesięcy od dnia ustania niezdolności do pracy lub niezdolności do służby.”;

6) w art. 101 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Strażakowi zwolnionemu ze służby na podstawie art. 43 ust. 3 pkt 4 i 5, który z powodu nadal trwającej choroby nie może podjąć zatrudnienia, wypłaca się co miesiąc świadczenie pieniężne określone w ust. 1 przez okres choroby, nie dłużej jednak niż przez okres 3 miesięcy, chyba że wcześniej komisja lekarska wyda orzeczenie o niezdolności do służby stanowiące podstawę do ustalenia prawa do renty z tytułu niezdolności do służby.”.

---

⁸⁾ Zmiany wymienione w odnośniku 4.

Art. 52. W ustawie z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (Dz. U. z 2011 r. Nr 41, poz. 214, z późn.zm.⁹⁾) w art. 42h uchyla się ust. 2.

Art. 53. W ustawie z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2004 r. Nr 8, poz. 66, z późn. zm. ¹⁰⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 w pkt 1 lit. b otrzymuje brzmienie:
„b) wojskowa renta z tytułu niezdolności do służby;”;
- 2) w art. 3 w ust. 1:
  - a) uchyla się pkt 3,
  - b) pkt 6 otrzymuje brzmienie:
„6) renta – rentę wojskową lub wojskową rentę rodzinną;”;
- 3) użyte w art. 3 ust. 3, art. 5 ust. 1 i 2, art. 6a ust. 1 i 3, art. 8 ust. 2, art. 23 ust. 2, art. 27 ust.1, art. 40b ust. 2, 4 i 5 oraz w art. 41 ust. 2 w różnej liczbie i przypadku, wyrazy „wojskowa renta inwalidzka” lub „renta inwalidzka” zastępuje się użytymi w odpowiedniej liczbie i przypadku wyrazami „wojskowa renta z tytułu niezdolności do służby”;
- 4) w art. 15 uchyla się ust. 4;
- 5) art. 17 otrzymuje brzmienie:
„Art. 17. W razie zbiegu prawa do podwyższenia emerytury z kilku tytułów za ten sam okres, podwyższenie przysługuje tylko z jednego tytułu.”;
- 6) tytuł rozdziału 2 otrzymuje brzmienie:
„Wojskowa renta z tytułu niezdolności do służby”;
- 7) art. 19 i 20 otrzymują brzmienie:
„Art. 19. 1. Wojskowa renta z tytułu niezdolności do służby przysługuje żołnierzowi zwolnionemu ze służby, który doznał stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu powodującego niezdolność do jej pełnienia na skutek urazu lub choroby:
  - 1) w czasie pełnienia służby;

---

⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 53, poz. 273 i Nr 230, poz. 1371 oraz z 2012 r. poz. 362.

¹⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1264 i Nr 191, poz. 1954, z 2005 r. Nr 10, poz. 65 i Nr 130, poz. 1085, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, z 2007 r. Nr 82, poz. 559, z 2008 r. Nr 208, poz. 1308, z 2009 r. Nr 24, poz. 145, Nr 79, poz. 669, Nr 95, poz. 785 i Nr 161, poz. 1278, z 2010 r. Nr 27, poz. 141, Nr 36, poz. 204, Nr 113, poz. 745 i Nr 167, poz. 1130 oraz z 2012 r. poz. 664 i 1529.

- 2) nie później niż w ciągu 3 lat od dnia zwolnienia ze służby, jeżeli stałe lub długotrwałe naruszenia sprawności organizmu jest następstwem urazów doznanych w czasie pełnienia służby lub choroby powstałej w tym czasie;
- 3) nie później niż w ciągu 3 lat od dnia zwolnienia ze służby wojskowej, jeżeli stałe lub długotrwałe naruszenia sprawności organizmu jest następstwem wypadku pozostającego w związku z pełnieniem czynnej służby wojskowej lub choroby powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wojskowej.

2. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, wykaz chorób powstałych w czasie pełnienia służby, uwzględniając szczególne warunki i właściwości służby powodujące stałe lub długotrwałe naruszenie sprawności organizmu.

Art. 20. Ustala się dwie kategorie niezdolności do służby:

- 1) niezdolny do służby;
- 2) niezdolny do służby ze znacznym ograniczeniem sprawności organizmu.”;

8) w art. 21:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. O uznaniu żołnierza, żołnierza zwolnionego z zawodowej służby wojskowej, emeryta i rencisty za zdolnego albo niezdolnego do służby albo o uznaniu go za niezdolnego do służby ze znacznym ograniczeniem sprawności organizmu oraz o uznaniu go za niezdolnego do samodzielnej egzystencji, a także o zdolności do służby emerytów i rencistów orzekają wojskowe komisje lekarskie.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Wojskowe komisje lekarskie orzekają również o związku albo o braku związku śmierci żołnierza, żołnierza zwolnionego z zawodowej służby wojskowej, emeryta i rencisty z czynną służbą wojskową.”,

c) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W sprawach, o których mowa w ust. 1, wojskowe komisje lekarskie orzekają na podstawie wiedzy medycznej, biorąc pod uwagę rokowania odzyskania zdolności do czynnej służby wojskowej.”,

d) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Orzeczenia komisji lekarskich są wydawane bezterminowo albo na okres do 3 lat, w zależności od oceny stanu zdrowia i rokowań odzyskania zdolności do czynnej służby wojskowej.”;

9) uchyla się art. 21a;

10) w art. 21b w ust. 1:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) właściwość i tryb postępowania wojskowych komisji lekarskich w sprawach, o których mowa w art. 21 ust. 1, 1a i 4;”;

b) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) szczegółowe warunki orzekania w sprawach, o których mowa w art. 21 ust. 1, 1a i 4;”;

11) art. 22 otrzymuje brzmienie:

„Art. 22. 1. Wojskowa renta z tytułu niezdolności do służby wynosi:

1) z tytułu niezdolności do służby - 70%,

2) z tytułu niezdolności do służby ze znacznym ograniczeniem sprawności organizmu – 80%

– podstawy wymiaru, bez uwzględnienia dodatków, zasiłków i świadczeń pieniężnych, o których mowa w art. 25.

2. Wojskową rentę z tytułu niezdolności do służby zwiększa się o 10 % podstawy wymiaru, jeżeli niezdolność do służby powstała wskutek wypadku pozostającego w związku ze służbą lub wskutek choroby powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami bądź warunkami tej służby, z tytułu których przysługują świadczenia odszkodowawcze.”;

12) po art. 22 dodaje się art. 22a w brzmieniu:

„Art. 22a. 1. Wojskowa renta z tytułu niezdolności do służby przysługuje jako renta stała albo renta okresowa, w zależności od orzeczenia wojskowej komisji lekarskiej, o którym mowa w art. 21 ust. 2a.

2. Renta okresowa przysługuje przez okres wskazany w decyzji wojskowego organu emerytalnego.”;

13) w art. 24:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) w razie śmierci albo zaginięcia żołnierza rentę rodzinną wymierza się od wojskowej renty z tytułu niezdolności do służby ze znacznym

ograniczeniem sprawności organizmu, jaka przysługiwałaby temu żołnierzowi w dniu śmierci albo zaginięcia, bez uwzględnienia dodatku pielęgnacyjnego; przepis art. 22 ust. 2 stosuje się odpowiednio;”

b) pkt 1b otrzymuje brzmienie:

„1b) w razie śmierci żołnierza po zwolnieniu ze służby, jeżeli śmierć nastąpiła wskutek urazów doznanych w czasie pełnienia służby lub chorób powstałych w tym czasie, albo jeżeli śmierć nastąpiła wskutek wypadku pozostającego w związku z pełnieniem czynnej służby wojskowej albo choroby powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wojskowej, rentę rodzinną wymierza się od wojskowej renty z tytułu niezdolności do służby ze znacznym ograniczeniem sprawności organizmu, jaka przysługiwałaby temu żołnierzowi w dniu śmierci, bez uwzględnienia dodatku pielęgnacyjnego; przepis art. 22 ust. 2 stosuje się odpowiednio;”

c) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

2) rentę rodzinną po zmarłym emerycie lub renciście wymierza się od kwoty świadczenia, które przysługiwało zmarłemu, jednakże od kwoty nie niższej niż kwota wojskowej renty z tytułu niezdolności do służby, która przysługiwałaby zmarłemu, z zastrzeżeniem pkt 1b;”

14) w art. 25 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Do emerytury lub renty przysługuje dodatek pielęgnacyjny lub dodatek dla sierot zupełnych na zasadach i wysokości określonych w ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, z tym że w przypadku emeryta policyjnego lub rencisty policyjnego - jeżeli został uznany za niezdolnego do służby ze znacznym ograniczeniem sprawności organizmu.”

15) w art. 33 w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) kierować osoby wymienione w pkt 2 i 3 do komisji lekarskich w celu stwierdzenia kategorii ich niezdolności służby oraz ustalenia niezdolności do samodzielnej egzystencji, w rozumieniu ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a w sprawach rent rodzinnych - do lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.”

16) w art. 38 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) jeżeli osoba pobierająca świadczenie uzależnione od niezdolności do służby lub niezdolności do pracy, pomimo skierowania na badania lekarskie, nie poddała się tym badaniom bez uzasadnionej przyczyny;”;

17) art. 39 otrzymuje brzmienie:

„Art. 39. W razie ustania prawa do wojskowej renty z tytułu niezdolności do służby z powodu ustania niezdolności do służby albo do renty rodzinnej z powodu ustania niezdolności do pracy, prawo do tych rent powstaje ponownie, jeżeli ponowna niezdolność do służby lub niezdolność do pracy, z zastrzeżeniem art. 19 ust. pkt 2 i 3 oraz art. 23 ust. 1 pkt 2 i 3, powstały wskutek pogorszenia się stanu zdrowia w następstwie urazów lub chorób, które poprzednio uzasadniały prawo do renty.”;

18) art. 40 otrzymuje brzmienie:

„Art. 40. 1. W razie osiągnięcia przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, emerytura lub renta z tytułu niezdolności do służby ulega zmniejszeniu na zasadach określonych w przepisach art. 104 ust. 1a-6, ust. 8 pkt 1 i 2 oraz ust. 9 i 10 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, z tym że w przypadku

- 1) renty z tytułu niezdolności do służby ze znacznym ograniczeniem sprawności organizmu - w wysokości określonej w art. 104 ust. 8 pkt 1 tej ustawy,
- 2) renty z tytułu niezdolności do służby - w wysokości określonej w art. 104 ust. 8 pkt 2 tej ustawy

– nie więcej jednak niż o 25 % wysokości tej emerytury lub renty.

2. W razie osiągnięcia przychodu, określonego w ust. 1, w kwocie przekraczającej 130 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy, ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, kwota emerytury lub renty z tytułu niezdolności do służby ulega zmniejszeniu o 25 % jej wysokości.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się wobec osób, których emerytura stanowi 75 % podstawy jej wymiaru oraz wobec osób pobierających wojskową rentę z tytułu niezdolności do służby powstałej wskutek wypadku pozostającego w związku ze służbą lub wskutek choroby powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami bądź warunkami służby, z tytułu których przysługują świadczenia odszkodowawcze.”;

19) po dziale VII dodaje się dział VIIa w brzmieniu:

„DZIAŁ VIIIA

Przepisy szczególne dotyczące emerytur i rent przyznanych przed dniem
1 stycznia 2014 r.

Art. 50a. W przypadku emerytów, którym zostało ustalone prawo do emerytury z uwzględnieniem podwyższenia z tytułu inwalidztwa pozostającego w związku ze służbą ustalonego przed dniem 1 stycznia 2014 r.:

- 1) nie stosuje się przepisu art. 17;
- 2) kwota emerytury, o której mowa w art. 18 ust. 1, nie może przekroczyć 80 % podstawy wymiaru emerytury;
- 3) przepisów art. 41 ust. 1 i 3 nie stosuje się, jeżeli emerytura stanowi 75 % podstawy jej wymiaru bez uwzględnienia podwyższenia z tytułu inwalidztwa pozostającego w związku ze służbą.

Art. 50b. 1. W przypadku rencistów, którym zostało ustalone prawo do renty inwalidzkiej przed dniem 1 stycznia 2014 r. w razie osiągnięcia przychodu, o którym mowa w art. 41 ust. 1, renta ulega zmniejszeniu na zasadach określonych w przepisach art. 104 ust. 1a-6, ust. 8 pkt 1 i 2 oraz ust. 9 i 10 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, nie więcej jednak niż o 25 % wysokości tej emerytury lub renty inwalidzkiej. Przepis art. 104 ust. 8 pkt 2 tej ustawy stosuje się również do renty inwalidzkiej III grupy.

2. Przepis art. 41 ust. 3 stosuje się.

Art. 50c. Jeżeli odrębne przepisy uzależniają posiadanie uprawnień od zaliczenia do I grupy inwalidztwa albo II grupy inwalidztwa przyjmuje się, że uprawnienia te są uzależnione odpowiednio od niezdolności do służby ze znacznym ograniczeniem sprawności organizmu albo niezdolności do służby.”.

Art. 54. W ustawie z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2004 r. Nr 8, poz. 67, z późn. zm. ¹¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

---

¹¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1264 i Nr 191, poz. 1954, z 2005 r. Nr 10, poz. 65, Nr 90, poz. 757 i Nr 130, poz. 1085, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, z 2007 r. Nr 82, poz. 558, z 2008 r. Nr 66, poz. 402 i 409 i Nr 220, poz. 1410, z 2009 r. Nr 24,

- 1) w art. 2:
  - a) w pkt 1 lit. b otrzymuje brzmienie:
„b) policyjna renta z tytułu niezdolności do służby,”
  - b) w pkt 2 lit. c otrzymuje brzmienie:
„c) prawo do lokalu mieszkalnego.”;
- 2) w art. 3 w ust. 1:
  - a) pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) renta z tytułu niezdolności do służby - policyjną rentę z tytułu niezdolności do służby przyznawaną funkcjonariuszom,”
  - b) pkt 6 otrzymuje brzmienie:
„6) renta - policyjną rentę z tytułu niezdolności do służby lub policyjną rentę rodzinną.”;
- 3) użyte w art. 3 ust. 3, art. 5, art. 8 ust. 2, art. 10 ust. 5, art. 23 ust. 2, art. 41b ust. 2, 4 i 5, art. 42 ust. 3 w różnej liczbie i przypadku, wyrazy „renta inwalidzka” zastępuje się użytymi w odpowiedniej liczbie i przypadku wyrazami „renta z tytułu niezdolności do służby”;
- 4) w art. 15 uchyla się ust. 4;
- 5) art. 17 otrzymuje brzmienie:
„Art. 17. W razie zbiegu prawa do podwyższenia emerytury z kilku tytułów za ten sam okres, podwyższenie przysługuje tylko z jednego tytułu.”;
- 6) w art. 18 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Kwota emerytury bez uwzględnienia dodatków, zasiłków i świadczeń pieniężnych, o których mowa w art. 25, nie może przekroczyć 75 % podstawy wymiaru emerytury.”;
- 7) rozdział 2 otrzymuje brzmienie:

„Rozdział 2

Renta z tytułu niezdolności do służby

Art. 19. 1. Renta z tytułu niezdolności do służby przysługuje funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby, który doznał stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu powodującego niezdolność do jej pełnienia na skutek urazu lub choroby:

- 1) w czasie pełnienia służby;

- 2) nie później niż w ciągu 18 miesięcy od dnia zwolnienia ze służby, jeżeli stałe lub długotrwałe naruszenia sprawności organizmu jest następstwem urazów doznanych w czasie pełnienia służby lub choroby powstałej w tym czasie;
- 3) nie później niż w ciągu 3 lat od dnia zwolnienia ze służby, jeżeli stałe lub długotrwałe naruszenia sprawności organizmu jest następstwem wypadku pozostającego w związku z pełnieniem służby lub choroby powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby.

2. Za stałe naruszenie sprawności organizmu uznaje się naruszenie sprawności organizmu powodujące upośledzenie czynności organizmu, które nie rokuje poprawy według wiedzy lekarskiej.

3. Za długotrwałe naruszenie sprawności organizmu uznaje się naruszenie sprawności organizmu powodujące upośledzenie czynności organizmu na okres przekraczający 12 miesięcy, mogące jednak ulec poprawie

4. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wykaz chorób powstałych w czasie pełnienia służby w Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu lub w Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, uwzględniając szczególne warunki i właściwości każdej ze służb mogące powodować stałe lub długotrwałe naruszenie sprawności organizmu.

5. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wykaz chorób powstałych w czasie pełnienia służby w Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biurze Ochrony Rządu, uwzględniając szczególne warunki i właściwości każdej ze służb mogące powodować stałe lub długotrwałe naruszenie sprawności organizmu.

6. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wykaz chorób powstałych w czasie pełnienia służby w Służbie Więziennej, uwzględniając szczególne warunki i właściwości tej służby mogące powodować stałe lub długotrwałe naruszenie sprawności organizmu.

7. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, wykaz chorób powstałych w czasie pełnienia służby w Służbie Kontrwywiadu Wojskowego i Służbie Wywiadu Wojskowego, uwzględniając szczególne warunki i właściwości każdej ze służb powodujące stałe lub długotrwałe naruszenie sprawności organizmu.

Art. 20. Ustala się dwie kategorie niezdolności do służby:

- 1) niezdolny do służby;

2) niezdolny do służby ze znacznym ograniczeniem sprawności organizmu.

Art. 21. 1. O uznaniu funkcjonariusza, funkcjonariusza zwolnionego ze służby, emeryta i rencisty za zdolnego albo niezdolnego do służby albo o uznaniu go za niezdolnego do służby ze znacznym ograniczeniem sprawności organizmu oraz o uznaniu go za niezdolnego do samodzielnej egzystencji, orzekają komisje lekarskie podległe ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych albo komisje lekarskie Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego albo Agencji Wywiadu albo wojskowe komisje lekarskie.

2. Komisje lekarskie, o których mowa w ust. 1, orzekają również o związku albo o braku związku śmierci funkcjonariusza, funkcjonariusza zwolnionego ze służby, emeryta i rencisty ze służbą.

3. Komisje lekarskie orzekają na podstawie wiedzy medycznej, biorąc pod uwagę rokowania odzyskania zdolności do służby. Ocena stopnia naruszenia sprawności organizmu może być poprzedzona rehabilitacją lub leczeniem.

4. Orzeczenia komisji lekarskich są wydawane bezterminowo albo na okres do 3 lat, w zależności od oceny stanu zdrowia i rokowań odzyskania zdolności do służby.

5. Funkcjonariusz, funkcjonariusz zwolniony ze służby, emeryt i rencista może w każdym czasie wystąpić z wnioskiem o skierowanie do komisji lekarskiej w sprawach, o których mowa w ust. 1.

Art. 22. 1. Renta z tytułu niezdolności do służby wynosi:

- 1) z tytułu niezdolności do służby - 70%,
- 2) z tytułu niezdolności do służby ze znacznym ograniczeniem sprawności organizmu – 80%

– podstawy jej wymiaru, bez uwzględnienia dodatków, zasiłków i świadczeń pieniężnych, o których mowa w art. 25.

2. Rentę z tytułu niezdolności do służby zwiększa się o 10 % podstawy wymiaru, jeżeli niezdolność do służby powstała wskutek wypadku pozostającego w związku ze służbą lub wskutek choroby powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami bądź warunkami tej służby, z tytułu których przysługuje świadczenie odszkodowawcze.

Art. 22a. 1. Renta z tytułu niezdolności do służby przysługuje jako renta stała albo renta okresowa, w zależności od orzeczenia komisji lekarskiej, o którym mowa w art. 21 ust. 4.

2. Renta okresowa przysługuje przez okres wskazany w decyzji organu emerytalnego.”;

8) w art. 24:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) w razie śmierci albo zaginięcia funkcjonariusza rentę rodzinną wymierza się od renty z tytułu niezdolności do służby ze znacznym naruszeniem sprawności organizmu, jaka przysługiwałaby temu funkcjonariuszowi w dniu śmierci albo zaginięcia, bez uwzględnienia dodatku pielęgnacyjnego; przepis art. 22 ust. 2 stosuje się odpowiednio;”;

b) pkt 1b otrzymuje brzmienie:

„1b) w razie śmierci funkcjonariusza Służby Kontrwywiadu Wojskowego lub Służby Wywiadu Wojskowego po zwolnieniu ze służby, jeżeli śmierć nastąpiła wskutek urazów doznanych w czasie pełnienia służby lub chorób powstałych w tym czasie, albo jeżeli śmierć nastąpiła wskutek wypadku pozostającego w związku z pełnieniem służby albo choroby powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby, rentę rodzinną wymierza się od renty z tytułu niezdolności do służby ze znacznym naruszeniem sprawności organizmu, jaka przysługiwałaby temu funkcjonariuszowi w dniu śmierci, bez uwzględnienia dodatku pielęgnacyjnego; przepis art. 22 ust. 2 stosuje się odpowiednio;”;

c) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) rentę rodzinną po zmarłym emerycie lub renciście wymierza się od kwoty świadczenia, które przysługiwało zmarłemu, jednakże od kwoty nie niższej niż kwota renty z tytułu niezdolności do służby, która przysługiwałaby zmarłemu, z zastrzeżeniem pkt 1b;”;

9) w art. 25 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Do emerytury lub renty przysługuje dodatek pielęgnacyjny lub dodatek dla sierot zupełnych na zasadach i wysokości określonych w ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, z tym że w przypadku emeryta policyjnego lub rencisty policyjnego - jeżeli został uznany za niezdolnego do służby ze znacznym ograniczeniem sprawności organizmu.”;

10) po art. 27 dodaje się art. 27a-27e w brzmieniu:

„Art. 27a. 1. Funkcjonariusze Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej lub Biura Ochrony Rządu, zagrożeni niezdolnością do służby oraz byli funkcjonariusze Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu, którzy mają orzeczoną rentę z tytułu niezdolności do służby na czas określony mają prawo do rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej.

2. O potrzebie rehabilitacji leczniczej orzekają komisje lekarskie podległe ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, oceniając rokowania poprawy stanu zdrowia lub odzyskania zdolności do służby po przeprowadzeniu tej rehabilitacji.

3. Orzeczenie komisji lekarskiej stanowi podstawę do skierowania na rehabilitację leczniczą funkcjonariusza lub byłego funkcjonariusza, o którym mowa w ust. 1, przez organ emerytalny.

4. O skierowaniu organ emerytalny wskazany przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych zawiadamia funkcjonariusza lub byłego funkcjonariusza, o którym mowa w ust. 1.

5. Rehabilitacja lecznicza trwa 24 dni.

6. Całkowity koszt rehabilitacji leczniczej funkcjonariusza lub byłego funkcjonariusza, o którym mowa w ust. 1, łącznie z kosztami zakwaterowania, wyżywienia oraz przejazdu z miejsca zamieszkania do ośrodka rehabilitacyjnego i z powrotem, ponosi organ emerytalny.

7. Po przeprowadzonej rehabilitacji komisja lekarska ustala zdolność do służby funkcjonariusza lub byłego funkcjonariusza, o którym mowa w ust. 1. Orzeczenie o zdolności do służby po przeprowadzonej rehabilitacji wobec byłego funkcjonariusza, o którym mowa w ust. 1, uważa się za tożsame z orzeczeniem komisji lekarskiej w toku postępowania kwalifikacyjnego o przyjęcie do służby.

Art. 27b. 1. Prewencja rentowa, o której mowa w art. 27a ust. 1, obejmuje:

- 1) rehabilitację leczniczą funkcjonariuszy i byłych funkcjonariuszy, o których mowa w art. 27a ust. 1;
- 2) badania i analizy przyczyn niezdolności do służby funkcjonariuszy;
- 3) inne działania prewencyjne.

2. Zadania z zakresu prewencji rentowej wykonuje organ emerytalny. W tym celu organ:

- 1) kieruje funkcjonariuszy i byłych funkcjonariuszy, o których mowa w art. 27a ust. 1, do ośrodków rehabilitacyjnych;

- 2) udziela zamówień na usługi rehabilitacyjne;
- 3) prowadzi badania naukowe dotyczące przyczyn niezdolności do służby oraz metod i rozwiązań zapobiegających niezdolności do służby lub zamawia przeprowadzenie takich badań przez inne podmioty;
- 4) współpracuje z jednostkami służby medycyny pracy.

3. Organ emerytalny udziela zamówień na usługi rehabilitacyjne realizowane w ośrodkach podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych lub Ministrowi Obrony Narodowej, a także prowadzonych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych lub Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, po przeprowadzeniu konkursu ofert. Do tych zamówień nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759, z późn. zm.¹²⁾).

Art. 27c. 1. Konkurs ofert, o którym mowa w art. 27b ust. 3, przeprowadza komisja konkursowa powołana w tym celu przez organ w składzie:

- 1) przewodniczący – wyznaczony przez organ emerytalny;
- 2) trzech członków.

2. Członkiem komisji konkursowej nie może być osoba, która:

- 1) jest oferentem, jego przedstawicielem lub pełnomocnikiem albo członkiem organu osoby prawnej występującej jako oferent;
- 2) pozostaje z osobą, o której mowa w pkt 1:
  - a) w związku małżeńskim,
  - b) w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej albo w linii bocznej do drugiego stopnia, przysposobienia, opieki lub kurateli,
  - c) w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że może to budzić uzasadnione wątpliwości co do jej bezstronności, lub w takim stosunku pozostaje jej małżonek.

3. Członkowie komisji konkursowej przed otwarciem konkursu składają oświadczenie, że nie zachodzą wobec nich przesłanki określone w ust. 2.

4. Wyłączenia członka komisji konkursowej i powołania nowego dokonuje organ z urzędu lub na wniosek członka komisji konkursowej lub oferenta.

---

¹²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 161, poz. 1078 i Nr 182, poz. 1228, z 2011 r. Nr 5, poz. 13, Nr 28, poz. 143, Nr 87, poz. 484, Nr 234, poz. 1386 i Nr 240, poz. 1429 oraz z 2012 r. poz. 769, 951, 1101, 1271 i 1529.

5. Komisja konkursowa rozwiązuje się z chwilą zawiadomienia oferentów o rozstrzygnięciu konkursu ofert.

6. Komisja konkursowa:

- 1) stwierdza prawidłowość ogłoszenia konkursu ofert oraz liczbę otrzymanych ofert;
- 2) odrzuca oferty złożone po wyznaczonym terminie;
- 3) otwiera koperty lub paczki z ofertami, ustala, które z ofert spełniają warunki;
- 4) odrzuca oferty nieodpowiadające wymaganiom, oraz sporządza ich wykaz;
- 5) dokonuje oceny ofert;
- 6) może dokonać wyboru takiej liczby ofert, aby zamówienie zostało zrealizowane w całości; albo
- 7) może odrzucić wszystkie oferty.

7. Jeżeli do konkursu została zgłoszona tylko jedna ważna oferta, komisja konkursowa może ją przyjąć, jeżeli spełnia wszystkie wymagania.

8. Przy ocenie ofert komisja konkursowa kieruje się następującymi kryteriami:

- 1) wysokością stawki kosztu jednego dnia pobytu funkcjonariusza albo osoby w ośrodku rehabilitacyjnym, określoną w ofercie;
- 2) wymaganiami opracowanymi dla ośrodków rehabilitacyjnych świadczących usługi rehabilitacyjne o danym profilu.

9. Organ emerytalny zawiera umowy o prowadzenie usług rehabilitacyjnych z ośrodkami rehabilitacyjnymi, które zostały wybrane przez komisję konkursową.

10. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb udzielania zamówień na usługi rehabilitacyjne w ramach prewencji rentowej, w szczególności przeprowadzenia konkursu ofert oraz sposób i tryb działania komisji konkursowej, uwzględniając zapewnienie sprawności postępowania o udzielenie zamówienia.

Art. 27d. 1. Funkcjonariusz Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej lub Biura Ochrony Rządu zwolniony ze służby na skutek orzeczenia komisji lekarskiej o niezdolności do służby może korzystać z pomocy w zakresie doradztwa i przekwalifikowania zawodowego w ramach aktywizacji zawodowej w okresie 2 lat od dnia zwolnienia ze służby.

2. Funkcjonariusz Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej lub Biura Ochrony Rządu zwolniony ze służby, który nie nabył prawa do emerytury, z powodu nieosiągnięcia wymaganego wieku, o ile do nabycia prawa jest wymagany

wiek 55 lat życia, może korzystać z pomocy w zakresie doradztwa i przekwalifikowania zawodowego w ramach aktywizacji zawodowej w okresie 5 lat od dnia zwolnienia ze służby.

3. Doradztwo zawodowe prowadzone jest bezpłatnie w trybie porady indywidualnej i obejmuje doradztwo personalne i poradnictwo zawodowe, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

4. Pomoc w zakresie przekwalifikowania zawodowego obejmuje zwrot kosztów w całości lub w części, do wysokości określonych limitów, kosztów studiów wyższych, studiów podyplomowych oraz kursów zawodowych i językowych.

5. Zwrot kosztów przysługuje:

- 1) w całości – w przypadku gdy funkcjonariusz pełnił służbę co najmniej 25 lat;
- 2) w części, nie więcej niż 25% limitu – w przypadku gdy funkcjonariusz pełnił służbę co najmniej 10 lat;
- 3) w części, nie więcej niż 50% limitu – w przypadku gdy funkcjonariusz pełnił służbę co najmniej 15 lat;
- 4) w części, nie więcej niż 75% limitu – w przypadku gdy funkcjonariusz pełnił służbę co najmniej 20 lat.

6. Wysokość limitów dla funkcjonariuszy, o których mowa w ust. 1 i 2, wynosi:

- 1) 300% najniższego uposażenia funkcjonariusza Policji, dla studiów wyższych i studiów podyplomowych;
- 2) 150% najniższego uposażenia funkcjonariusza Policji, dla kursów zawodowych i językowych.

7. W przypadku nieukończenia z winy zwolnionego funkcjonariusza studiów lub kursów, na które została udzielona pomoc w zakresie przekwalifikowania zawodowego, koszty, o których mowa w ust. 4, podlegają zwrotowi.

8. Zadania z zakresu aktywizacji zawodowej wykonuje organ emerytalny wskazany przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

9. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, tryb udzielania pomocy w ramach aktywizacji zawodowej oraz tryb zwrotu kosztów w przypadku nieukończenia studiów lub kursów, uwzględniając konieczność zapewnienia odpowiedniego przygotowania uprawnionych do funkcjonowania na rynku pracy oraz prawidłowego wykorzystania środków finansowych przeznaczanych na ten cel.

Art. 27e. Prewencja rentowa i aktywizacja zawodowa są finansowane z budżetu państwa, ze środków planowanych na emerytury i renty funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu w wysokości 0,25 % tych środków, ujętych w planie finansowym jednostki budżetowej obsługującej organ emerytalny.”;

11) w art. 27 w ust. 1a zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Tworzy się fundusz socjalny z corocznego odpisu w wysokości:

- 1) 0,25 % rocznych środków planowanych na emerytury i renty byłych funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu,
- 2) 0,5 % rocznych środków planowanych na emerytury i renty byłych funkcjonariuszy Urzędu Ochrony Państwa, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Służby Kontrwywiadu Wojskowego i Służby Wywiadu Wojskowego oraz Służby Więziennej

– z przeznaczeniem na finansowanie świadczeń socjalnych.”;

12) w art. 29 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Prawo do lokalu mieszkalnego przysługuje również członkom rodzin uprawnionym do renty rodzinnej po funkcjonariuszach, którzy w chwili śmierci spełniali warunki wymagane do uzyskania emerytury lub renty z tytułu niezdolności do służby, oraz po zmarłych emerytach i rencistach.”;

13) uchyla się art. 30;

14) w art. 34 w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) kierować osoby wymienione w pkt 2 i 3 do komisji lekarskich w celu stwierdzenia kategorii ich niezdolności do służby oraz ustalenia niezdolności do samodzielnej egzystencji, w rozumieniu ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a w sprawach rent rodzinnych - do lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.”;

15) w art. 39 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) jeżeli osoba pobierająca świadczenie uzależnione od niezdolności do służby lub niezdolności do pracy, pomimo skierowania na badania lekarskie, nie poddała się tym badaniom bez uzasadnionej przyczyny;”;

16) art. 40 otrzymuje brzmienie:

„Art. 40. W razie ustania prawa do renty z tytułu niezdolności do służby z powodu ustania niezdolności do służby albo do renty rodzinnej z powodu ustania niezdolności do pracy, prawo do tych rent powstaje ponownie, jeżeli ponowna niezdolność do służby lub niezdolność do pracy, z zastrzeżeniem art. 19 ust. 1 pkt 2 i 3 oraz art. 23 ust. 1 pkt 2 i 3, powstały wskutek pogorszenia się stanu zdrowia w następstwie urazów lub chorób, które poprzednio uzasadniały prawo do renty.”;

17) art. 41 otrzymuje brzmienie:

„Art. 41. 1. W razie osiągnięcia przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, emerytura lub renta z tytułu niezdolności do służby ulega zmniejszeniu na zasadach określonych w przepisach art. 104 ust. 1a-6, ust. 8 pkt 1 i 2 oraz ust. 9 i 10 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, z tym że w przypadku

- 1) renty z tytułu niezdolności do służby ze znacznym ograniczeniem sprawności organizmu - w wysokości określonej w art. 104 ust. 8 pkt 1 tej ustawy,
- 2) renty z tytułu niezdolności do służby - w wysokości określonej w art. 104 ust. 8 pkt 2 tej ustawy

– nie więcej jednak niż o 25 % wysokości tej emerytury lub renty.

2. W razie osiągnięcia przychodu, określonego w ust. 1, w kwocie przekraczającej 130 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy, ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, kwota emerytury lub renty z tytułu niezdolności do służby ulega zmniejszeniu o 25 % jej wysokości.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się wobec osób, których emerytura stanowi 75 % podstawy jej wymiaru oraz wobec osób pobierających rentę z tytułu niezdolności do służby powstałej wskutek wypadku pozostającego w związku ze służbą lub wskutek choroby powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami bądź warunkami służby, z tytułu których przysługuje świadczenie odszkodowawcze.”;

18) po dziale VII dodaje się dział VIIa w brzmieniu:

„DZIAŁ VIIA

Przepisy szczególne dotyczące emerytur i rent przyznanych przed dniem 1 stycznia 2014 r.

Art. 51a. W przypadku emerytów, którym zostało ustalone prawo do emerytury z uwzględnieniem podwyższenia z tytułu inwalidztwa pozostającego w związku ze służbą ustalonego przed dniem 1 stycznia 2014 r.:

- 1) nie stosuje się przepisu art. 17;
- 2) kwota emerytury, o której mowa w art. 18 ust. 1, nie może przekroczyć 80 % podstawy wymiaru emerytury;
- 3) przepisów art. 41 ust. 1 i 3 nie stosuje się, jeżeli emerytura stanowi 75 % podstawy jej wymiaru bez uwzględnienia podwyższenia z tytułu inwalidztwa pozostającego w związku ze służbą.

Art. 51b. 1. W przypadku rencistów, którym zostało ustalono prawo do renty inwalidzkiej przed dniem 1 stycznia 2014 r. w razie osiągnięcia przychodu, o którym mowa w art. 41 ust. 1, renta ulega zmniejszeniu na zasadach określonych w przepisach art. 104 ust. 1a-6, ust. 8 pkt 1 i 2 oraz ust. 9 i 10 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, nie więcej jednak niż o 25 % wysokości tej emerytury lub renty inwalidzkiej. Przepis art. 104 ust. 8 pkt 2 tej ustawy stosuje się również do renty inwalidzkiej III grupy.

2. Przepis art. 41 ust. 3 stosuje się.

Art. 51c. Jeżeli odrębne przepisy uzależniają posiadanie uprawnień od zaliczenia do I grupy inwalidztwa albo II grupy inwalidztwa przyjmuje się, że uprawnienia te uzależnione są odpowiednio od niezdolności do służby ze znacznym ograniczeniem sprawności organizmu albo niezdolności do służby.”;

Art. 55. W ustawie z dnia 16 marca 2001 r. o Biurze Ochrony Rządu (Dz. U. z 2004 r. Nr 163, poz. 1712, z późn. zm.¹³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 21 uchyla się ust. 3;
- 2) po art. 34 dodaje się art. 34a w brzmieniu:

„Art. 34a. Funkcjonariusz obowiązany jest poddać się badaniom zleconym przez komisję, w tym również badaniom specjalistycznym, psychologicznym i dodatkowym, a gdy zachodzi potrzeba - obserwacji w podmiocie leczniczym.”;

- 3) po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

„4a) dwukrotnego nieusprawiedliwionego niestawienia się na badanie lub obserwację w podmiocie leczniczym, wyznaczone zgodnie z art. 34a, chyba że skierowanie do komisji nastąpiło na wniosek funkcjonariusza;”;

---

¹³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 210, poz. 2135, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, z 2008 r. Nr 66, poz. 402, z 2009 r. Nr 22, poz. 120 i Nr 85, poz. 716, z 2010 r. Nr 127, poz. 857, Nr 182, poz. 1228 i Nr 238, poz. 1578, z 2011 r. Nr 117, poz. 677 oraz z 2012 r. poz. 664.

4) w art. 62a:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Jeżeli funkcjonariusz zwolniony ze służby nie spełnia warunków do nabycia prawa do emerytury policyjnej lub policyjnej renty z tytułu niezdolności do służby, od uposażenia wypłaconego funkcjonariuszowi po dniu 31 grudnia 1998 r. do dnia zwolnienia ze służby, od którego nie odprowadzono składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, przekazuje się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych składki za ten okres przewidziane w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887, z późn. zm.¹⁴⁾).”;

b) w ust. 3 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Składki przekazuje się również w przypadku, gdy funkcjonariusz spełnia jedynie warunki do nabycia prawa do policyjnej renty z tytułu niezdolności do służby.”;

5) w art. 87:

a) w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) renty z tytułu niezdolności do służby.”;

b) w ust. 2 w pkt 1 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) spełniającego warunki wymagane do uzyskania emerytury lub renty z tytułu niezdolności do służby.”.

Art. 56. W ustawie z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. z 2010 r. Nr 29, poz. 154, z późn. zm.¹⁵⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 59 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Funkcjonariusz obowiązany jest poddać się badaniom zleconym przez komisję, w tym również badaniom specjalistycznym, psychologicznym i dodatkowym, a gdy zachodzi potrzeba - obserwacji w podmiocie leczniczym.”;

2) po art. 59 dodaje się art. 59a w brzmieniu:

„Art. 59a. 1. Komisje lekarskie, o których mowa w art. 59, są również właściwe w sprawach:

---

¹⁴ Zmiany wymienione w odnośniku 4.

¹⁵ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 182, poz. 1228 i Nr 238, poz. 1578, z 2011 r. Nr 53, poz. 273, Nr 84, poz. 455, Nr 117, poz. 677 i Nr 230, poz. 1371 oraz z 2012 r. poz. 627 i 908.

- 1) ustalenia uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza doznanego wskutek wypadku pozostającego w związku z pełnieniem służby lub choroby pozostającej w związku ze szczególnymi warunkami lub właściwościami służby, a także o związku śmierci funkcjonariusza z wypadkiem lub chorobą pozostającą w związku ze szczególnymi warunkami lub właściwościami służby
- 2) uznania funkcjonariusza, funkcjonariusza zwolnionego ze służby, emeryta i rencisty policyjnego za niezdolnego do służby albo o uznaniu go za niezdolnego do służby ze znacznym ograniczeniem sprawności organizmu oraz o uznaniu go za niezdolnego do samodzielnej egzystencji, jak również o związku śmierci funkcjonariusza, funkcjonariusza zwolnionego ze służby, emeryta i rencisty policyjnego ze służbą;
- 3) kontroli prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby lub prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego.

2. W przypadku orzeczenia niezdolności do służby komisja lekarska orzeka również o kategorii niezdolności do służby w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.

3. Kontrola prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby polega na ustaleniu okresu zwolnienia od zajęć służbowych z powodu przebywania na zwolnieniu lekarskim.

4. W przypadku ustalenia wcześniejszej daty ustania przyczyny będącej podstawą zwolnienia od zajęć służbowych niż orzeczona w zaświadczeniu lekarskim, zaświadczenie to traci ważność za okres od tej daty, jednak nie wcześniej niż od dnia badania lekarskiego przeprowadzonego przez komisję lekarską.

5. W przypadku gdy funkcjonariusz nie poddaje się badaniom lekarskim lub nie dostarcza wyników badań lekarskich mimo wezwania komisji lekarskiej, zaświadczenie lekarskie traci również ważność od dnia następującego po terminie wskazanym w wezwaniu.

6. W przypadku, o którym mowa w ust. 4 i 5, komisja lekarska orzeka o zdolności funkcjonariusza do służby i informuje o tym lekarza, wystawiającego zaświadczenie lekarskie.

7. Kontrola prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego polega na ustaleniu, czy funkcjonariusz w okresie orzeczonego zwolnienia od zajęć służbowych, w tym w razie konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem lub innym chorym członkiem rodziny lub zwolnienia w wyniku decyzji wydanej przez właściwy organ albo uprawniony podmiot na podstawie przepisów o zwalczaniu chorób zakaźnych albo o zwalczaniu gruźlicy nie wykonuje pracy zarobkowej lub nie wykorzystuje zwolnienia lekarskiego w sposób niezgodny z jego celem.

8. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego, komisja lekarska niezwłocznie zawiadamia przełożonego funkcjonariusza o dokonanych ustaleniach.

9. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) właściwość i tryb postępowania komisji lekarskich w sprawach, o których mowa w ust. 1;
- 2) tryb kierowania do komisji lekarskich oraz podmioty właściwe w tych sprawach;
- 3) szczegółowy sposób orzekania w sprawach, o których mowa w ust. 1, w tym niezbędną dokumentację medyczną i inne dokumenty mogące stanowić podstawę orzeczenia;
- 4) wzory orzeczeń komisji lekarskich w tych sprawach.

10. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 9, należy w szczególności uwzględnić potrzebę zapewnienia sprawności postępowania oraz przejrzystości stosowanych kryteriów oceny stanu zdrowia funkcjonariuszy, jak również jednolitości sposobu orzekania o stanie zdrowia funkcjonariusza.”;

3) w art. 60 w ust. 2 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) dwukrotnego nieusprawiedliwionego niestawienia się na badanie lub obserwację w podmiocie leczniczym, wyznaczone zgodnie z art. 59 ust. 1a, chyba że skierowanie do komisji nastąpiło na wniosek funkcjonariusza;”;

4) w art. 92a:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Jeżeli funkcjonariusz zwolniony ze służby nie spełnia warunków do nabycia prawa do emerytury policyjnej lub policyjnej renty z tytułu niezdolności do służby, od uposażenia wypłaconego funkcjonariuszowi po dniu 31 grudnia 1998 r. do dnia zwolnienia ze służby, od którego nie odprowadzono składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, przekazuje się do Zakładu Ubezpieczeń

Społecznych składki za ten okres przewidziane w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, z późn. zm.¹⁶⁾).”,

b) w ust. 3 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Składki przekazuje się również w przypadku, gdy funkcjonariusz spełnia jedynie warunki do nabycia prawa do policyjnej renty z tytułu niezdolności do służby.”;

5) w art. 132 ust. 3 otrzymuje brzmienie

„3. Funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby na podstawie art. 60 ust. 2 pkt 5 lub 6, który z powodu nadal trwającej choroby nie może podjąć zatrudnienia, wypłaca się co miesiąc świadczenie pieniężne określone w ust. 1 przez okres choroby, nie dłużej jednak niż przez okres 3 miesięcy, chyba że wcześniej właściwa komisja lekarska Agencji wyda orzeczenie o niezdolności do służby stanowiące podstawę do ustalenia prawa do renty z tytułu niezdolności do służby.”.

Art. 57. W ustawie z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. U. z 2010 r. Nr 90, poz. 593, z późn. zm.¹⁷⁾) w art. 83 ust. 3a otrzymuje brzmienie:

„3a. Żołnierzowi, o którym mowa w ust. 1a, który w roku zwolnienia z zawodowej służby wojskowej nie nabył prawa do dodatkowego uposażenia rocznego, w przypadku zwolnienia go z zawodowej służby wojskowej, w razie spełniania warunków do przyznania emerytury wojskowej lub wojskowej renty z tytułu niezdolności do służby, przysługuje dodatkowe uposażenie roczne w wysokości 1/12 miesięcznego uposażenia przysługującego w ostatnim miesiącu pełnienia zawodowej służby wojskowej.”.

Art. 58. W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.¹⁸⁾) wprowadza się następujące zmiany:

---

¹⁶⁾ Zmiany wymienione w odnośniku 4.

¹⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 107, poz. 679, Nr 113, poz. 745, Nr 127, poz. 857, Nr 182, poz. 1228 i Nr 238, poz. 1578 oraz z 2011 r. Nr 22, poz. 114, Nr 112, poz. 654, Nr 122, poz. 696, Nr 171, poz. 1016 i Nr 236, poz. 1396.

¹⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 134, poz. 850, Nr 171, poz. 1056, Nr 216, poz. 1367 i Nr 237, poz. 1654, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 69, poz. 595, Nr 91, poz. 742, Nr 97, poz. 800, Nr 115, poz. 964, Nr 125, poz. 1035, Nr 127, poz. 1052, Nr 161, poz. 1278 i Nr 219, poz. 1706, z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 81, poz. 531, Nr 238, poz. 1578, Nr 239, poz. 1593, Nr 254, poz. 1700 i Nr 257, poz. 1725 i 1726, z 2011 r. Nr 45, poz. 235, Nr 106, poz. 622, Nr 171, poz. 1016, Nr 205, poz. 1206 i 1211 i Nr 291, poz. 1707 oraz z 2012 r. poz. 589, 637, 769, 1456, 1529 i 1548.

1) w art. 18c w ust. 1 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) organ emerytalny wskazany przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, wykonujący te usługi dla funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu;”;

2) użyte w art. 104 ust. 1 pkt 1 lit. g i h wyrazy „renty inwalidzkiej” zastępuje się wyrazami „renty z tytułu niezdolności do służby”.

Art. 59. W ustawie z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (Dz. U. z 2012 r. poz. 621, 627 i 664) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 49 uchyla się ust. 2;

2) w art. 50 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wzór kwestionariusza osobowego, wzór karty egzaminacyjnej sprawności fizycznej oraz szczegółowy tryb przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego wobec kandydatów do służby w CBA, uwzględniając czynności niezbędne do podjęcia decyzji dotyczącej osoby ubiegającej się o przyjęcie do służby w CBA.”;

3) w art. 63 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Funkcjonariusz obowiązany jest poddać się badaniom zleconym przez komisję, w tym również badaniom specjalistycznym, psychologicznym i dodatkowym, a gdy zachodzi potrzeba - obserwacji w podmiocie leczniczym.”;

4) w art. 64 w ust. 2 po pkt 6 dodaje się pkt 6a w brzmieniu:

„6a) dwukrotnego nieusprawiedliwionego niestawienia się na badanie lub obserwację w podmiocie leczniczym, wyznaczone zgodnie z art. 63 ust. 1a, chyba że skierowanie do komisji nastąpiło na wniosek funkcjonariusza;”;

5) w art. 80:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie

„1. Jeżeli funkcjonariusz zwolniony ze służby nie spełnia warunków do nabycia prawa do emerytury policyjnej lub policyjnej renty z tytułu niezdolności do służby, od uposażenia wypłaconego funkcjonariuszowi po dniu 31 grudnia 1998 r. do dnia zwolnienia ze służby, od którego nie odprowadzono składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, przekazuje się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych składki za ten okres przewidziane w ustawie z dnia 13 października

1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, z późn. zm.¹⁹⁾).”,

b) w ust. 3 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Składki przekazuje się również w przypadku, gdy funkcjonariusz spełnia jedynie warunki do nabycia prawa do policyjnej renty z tytułu niezdolności do służby.”;

6) w art. 99 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby na podstawie art. 64 ust. 2 pkt 4, który z powodu nadal trwającej choroby nie może podjąć zatrudnienia, wypłaca się co miesiąc świadczenie pieniężne określone w ust. 1 przez okres choroby, nie dłużej jednak niż przez 3 miesiące, chyba że wcześniej właściwa komisja lekarska wyda orzeczenie o niezdolności do służby stanowiące podstawę do ustalenia prawa do renty z tytułu niezdolności do służby.”.

Art. 60. W ustawie z dnia 9 czerwca 2006 r. o służbie funkcjonariuszy Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego (Dz. U. Nr 104, poz. 710, z późn. zm.²⁰) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4:

a) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Komisja lekarska jest również właściwa w sprawach:

1) uznania funkcjonariusza, funkcjonariusza zwolnionego ze służby, emeryta i rencisty policyjnego za niezdolnego do służby albo o uznaniu go za niezdolnego do służby ze znacznym ograniczeniem sprawności organizmu oraz o uznaniu go za niezdolnego do samodzielnej egzystencji, jak również o związku śmierci funkcjonariusza, funkcjonariusza zwolnionego ze służby, emeryta i rencisty policyjnego ze służbą;

2) kontroli prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby lub prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego.”,

b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a - 3g w brzmieniu:

„3a. W przypadku orzeczenia niezdolności do służby komisja lekarska orzeka również o kategorii niezdolności do służby w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego,

---

¹⁹⁾ Zmiany wymienione w odnośniku 4.

²⁰⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 114, poz. 957, z 2010 r. Nr 113, poz. 745, Nr 182, poz. 1228, Nr 230, poz. 1510 i Nr 238, poz. 1578 oraz z 2011 r. Nr 117, poz. 677.

Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.

3b. Kontrola prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby polega na ustaleniu okresu zwolnienia od zajęć służbowych z powodu przebywania na zwolnieniu lekarskim.

3c. W przypadku ustalenia wcześniejszej daty ustania przyczyny będącej podstawą zwolnienia od zajęć służbowych niż orzeczone w zaświadczeniu lekarskim, zaświadczenie to traci ważność za okres od tej daty, jednak nie wcześniej niż od dnia badania lekarskiego przeprowadzonego przez komisję lekarską.

3d. W przypadku gdy funkcjonariusz nie poddaje się badaniom lekarskim lub nie dostarcza wyników badań lekarskich mimo wezwania komisji lekarskiej, zaświadczenie lekarskie traci również ważność od dnia następującego po terminie wskazanym w wezwaniu.

3e. W przypadku, o którym mowa w ust. 3c i 3d, komisja lekarska orzeka o zdolności funkcjonariusza do służby i informuje o tym lekarza, wystawiającego zaświadczenie lekarskie.

3f. Kontrola prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego polega na ustaleniu, czy funkcjonariusz w okresie orzeczonego zwolnienia od zajęć służbowych, w tym w razie konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem lub innym chorym członkiem rodziny lub zwolnienia w wyniku decyzji wydanej przez właściwy organ albo uprawniony podmiot na podstawie przepisów o zwalczaniu chorób zakaźnych albo o zwalczaniu gruźlicy nie wykonuje pracy zarobkowej lub nie wykorzystuje zwolnienia lekarskiego w sposób niezgodny z jego celem.

3g. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego, komisja lekarska niezwłocznie zawiadamia przełożonego funkcjonariusza o dokonany ustaleniach.”,

c) w ust. 5:

- pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) właściwość i tryb postępowania komisji lekarskich w sprawach, o których mowa w ust. 2, 2a i 4;”

- pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) szczegółowe warunki orzekania w sprawach, o których mowa w ust. 2, 2a i 4;”;

2) w art. 18 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Funkcjonariusz obowiązany jest poddać się badaniom zleconym przez komisję, w tym również badaniom specjalistycznym, psychologicznym i dodatkowym, a gdy zachodzi potrzeba - obserwacji w podmiocie leczniczym.”;

3) w art. 19 w ust. 2 pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) dwukrotnego nieusprawiedliwionego niestawienia się na badanie lub obserwację w podmiocie leczniczym, wyznaczone zgodnie z art. 18 ust. 1a, chyba że skierowanie do komisji nastąpiło na prośbę funkcjonariusza;”;

4) w art. 52:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie

„1. Jeżeli funkcjonariusz zwolniony ze służby nie spełnia warunków do nabycia prawa do emerytury policyjnej lub policyjnej renty z tytułu niezdolności do służby, od uposażenia wypłaconego funkcjonariuszowi po dniu 31 grudnia 1998 r. do dnia zwolnienia ze służby, od którego nie odprowadzono składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, przekazuje się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych składki za ten okres przewidziane w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887, z późn. zm.²¹⁾).”;

b) w ust. 3 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Składki przekazuje się również w przypadku, gdy funkcjonariusz spełnia jedynie warunki do nabycia prawa do policyjnej renty z tytułu niezdolności do służby.”;

5) w art. 92 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby na podstawie art. 19 ust. 2 pkt 6 lub 7, który z powodu nadal trwającej choroby nie może podjąć zatrudnienia, wypłaca się co miesiąc świadczenie pieniężne określone w ust. 1 przez okres choroby, nie dłużej jednak niż przez okres 3 miesięcy, chyba że wcześniej właściwa komisja lekarska wyda orzeczenie o niezdolności do służby stanowiące podstawę do ustalenia prawa do renty z tytułu niezdolności do służby.”.

---

²¹⁾ Zmiany wymienione w odnośniku 4.

Art. 61. W ustawie z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. z 2012 r. poz. 159 i 742) w art. 26 w ust. 3 po pkt 7 dodaje się pkt 7a w brzmieniu:

„7a) komisjom lekarskim podległym ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, wojskowym komisjom lekarskim oraz komisjom lekarskim Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego lub Agencji Wywiadu, podległym Szefom właściwych Agencji - w celu kontroli prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby;”.

Art. 62. W ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. Nr 79, poz. 523, z późn.zm. ²²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 110 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, zakres i sposób przeprowadzania testu sprawności fizycznej, uwzględniając w szczególności charakter służby oraz warunki jej pełnienia.”;

2) w art. 168:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie

„1. Jeżeli funkcjonariusz, którego stosunek służbowy ustał, nie spełnia warunków do nabycia prawa do emerytury policyjnej lub policyjnej renty z tytułu niezdolności do pracy, od uposażenia wypłaconego funkcjonariuszowi po dniu 31 grudnia 1998 r. do dnia zwolnienia ze służby, od którego nie odprowadzono składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, przekazuje się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych składki za ten okres przewidziane na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, z późn. zm. ²³⁾).”.

b) w ust. 3 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Składki przekazuje się również w przypadku, gdy funkcjonariusz spełnia jedynie warunki do nabycia prawa do policyjnej renty z tytułu niezdolności do pracy.”;

3) w art. 186 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

---

²²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 182, poz. 1228 i Nr 238, poz. 1578, z 2011 r. Nr 112, poz. 654 i Nr 291, poz. 1707 oraz z 2012 r. poz. 664 i 951.

²³⁾ Zmiany wymienione w odnośniku 4.

„1. Pomoc finansowa podlega zwrotowi w przypadku zwolnienia funkcjonariusza ze służby przed upływem 15 lat służby w Służbie Więziennej, z wyjątkiem funkcjonariusza, który przed upływem tego okresu nabył prawo do policyjnej renty z tytułu niezdolności do służby.”;

4) w art. 196 w ust. 4 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) ustania stosunku służbowego, jeżeli w dniu ustania tego stosunku spełnia warunki do nabycia prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do służby,”;

5) art. 200 otrzymuje brzmienie:

„Art. 200. W przypadkach określonych w art. 198 i art. 199 funkcjonariuszowi, który w dniu ustania stosunku służbowego spełnia warunki do nabycia prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do służby, przyznaje się nagrodę roczną w wysokości 1/12 miesięcznego uposażenia.”.

DZIAŁ VI

Przepisy przejściowe, dostosowujące i końcowe

Rozdział 1

Przepisy przejściowe i dostosowujące

Art. 63. 1. Renciści wojskowi albo renciści policyjni, którzy mają ustalone prawo do wojskowej renty inwalidzkiej albo policyjnej renty inwalidzkiej na podstawie ustawy, o której mowa w art. 53 albo art. 54, w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, zachowują prawo do tych świadczeń w wysokości i na zasadach określonych w dotychczasowych przepisach.

2. Rencista wojskowy albo rencista policyjny, który ma wyznaczony termin kontrolnego badania lekarskiego przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, zachowuje prawo do wojskowej renty inwalidzkiej albo policyjnej renty inwalidzkiej do czasu wydania decyzji przez wojskowy organ emerytalny albo organ emerytalny na skutek orzeczenia właściwej komisji lekarskiej wydanej w toku kontrolnego badania lekarskiego.

3. W przypadku rencisty wojskowego albo rencisty policyjnego, który ma ustalone prawo do renty inwalidzkiej III grupy, właściwa komisja lekarska może, na podstawie wykazu chorób, o którym mowa w art. 20 ust. 4 ustawy, o której mowa w art. 53, albo w art. 20 ust. 4, 4a albo 4b ustawy o której mowa w art. 54, w brzmieniu obowiązującym do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, orzec ponownie III grupę inwalidztwa, o ile nie

ustały przesłanki orzeczenia takiej grupy. W takim przypadku orzeczenie komisji lekarskiej jest wydawane bezterminowo.

Art. 64. 1. Kontrolne badania lekarskie przeprowadza właściwa komisja lekarska w wyznaczonym terminie nie później niż w ciągu dwóch lat o dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Jeżeli wyznaczony przez komisję lekarską termin kontrolnego badania lekarskiego jest późniejszy niż określony w ust. 1, komisja lekarska wyznacza nowy termin badania lekarskiego zgodny z ust. 1. Wojskowy organ emerytalny albo organ emerytalny zawiadamia rencistę wojskowego albo rencistę policyjnego o nowym terminie badania lekarskiego.

Art. 65. Orzeczenia właściwych komisji lekarskich ustalające inwalidztwo żołnierzy zawodowych albo funkcjonariuszy wydane przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, o ile stały się prawomocne, stanowią podstawę przyznania wojskowej renty inwalidzkiej albo policyjnej renty inwalidzkiej na zasadach i w wysokości określonych w przepisach dotychczasowych.

Art. 66. 1. W przypadku orzeczenia komisji lekarskiej, o którym mowa w art. 65, ustalającego związek inwalidztwa ze służbą, żołnierzowi zawodowemu albo funkcjonariuszowi przysługuje prawo do podwyższenia emerytury na zasadach określonych w dotychczasowych przepisach.

2. W razie wyznaczenia terminu kontrolnego badania lekarskiego, prawo do emerytury z tytułu związku inwalidztwa ze służbą wygasa z dniem wyznaczonego badania.

3. Żołnierzowi zawodowemu albo funkcjonariuszowi po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy przysługuje prawo do podwyższenia emerytury z tytułu związku inwalidztwa ze służbą na zasadach dotychczasowych, w przypadku gdy prawo do emerytury wojskowej albo policyjnej emerytury uległo zawieszeniu do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

4. Żołnierzowi zawodowemu albo funkcjonariuszowi po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy nie przysługuje prawo do podwyższenia emerytury z tytułu związku inwalidztwa ze służbą na zasadach dotychczasowych, w przypadku gdy po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy ponownie ustalono wysokość emerytury.

Art. 67. 1. Rencista wojskowy albo rencista policyjny, który ma ustalone prawo do wojskowej renty inwalidzkiej albo policyjnej renty inwalidzkiej, staje się rencistą wojskowym albo rencistą policyjnym w rozumieniu przepisów ustawy o której mowa w art. 53 albo w art. 54 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. Przez niezdolność do służby określoną w przepisach ustawy, o której mowa w art. 53 albo w art. 54 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, należy również rozumieć inwalidztwo w rozumieniu przepisów obowiązujących do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

3. Za wojskową rentę z tytułu niezdolności do służby albo policyjną rentę z tytułu niezdolności do służby określoną w przepisach ustawy, o której mowa w art. 53 albo w art. 54 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, uznaje się również wojskową rentę inwalidzką albo policyjną rentę inwalidzką w rozumieniu przepisów obowiązujących do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 68. Dotychczas stosowane kategorie ulegają zmianie:

1) w stosunku do funkcjonariuszy pełniących służbę w Biurze Ochrony Rządu:

- a) kategoria „Z” staje się kategorią „A”,
- b) kategoria „C” staje się kategorią „B”,
- c) kategoria „N” staje się kategorią „C”;

2) w Centralnym Biurze Antykorupcyjnym:

- a) kategoria „Z” z oznaczeniem „A” staje się kategorią „Z” w stosunku do kandydatów i kategorią „A” w stosunku do funkcjonariuszy,
- b) kategoria „Z” z oznaczeniem „C” staje się kategorią „B” w stosunku do funkcjonariuszy,
- c) kategoria „N” z oznaczeniem „D” staje się kategorią „N” w stosunku do kandydatów i kategorią „C” w stosunku do funkcjonariuszy;

3) w stosunku do funkcjonariuszy pełniących służbę w Służbie Więziennej:

- a) kategoria „C” staje się kategorią „B”,
- b) kategoria „D” staje się kategorią „C”,

4) w stosunku do kandydatów do pracy w wyodrębnionych komórkach organizacyjnych kontroli skarbowej, inspektorów i pracowników zatrudnionych w tych komórkach oraz kandydatów do pracy w wywiadzie skarbowym, a także pracowników wywiadu skarbowego:

- a) kategoria „C” staje się kategorią „B”,
- b) kategoria „D” staje się kategorią „C”,

- w rozumieniu przepisów niniejszej ustawy.

Art. 69. 1. W terminie 7 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy znosi się komisje lekarskie podległe ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, utworzone lub działające na podstawie przepisów obowiązujących do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. W okresie od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy do dnia zniesienia komisji lekarskich, o których mowa w ust. 1, komisje te nie wykonują zadań z zakresu orzecznictwa.

Art. 70. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy tworzy się komisje lekarskie, o których mowa w art. 1.

Art. 71. 1. Sprawy wszczęte i niezakończone przed komisjami lekarskimi, o których mowa w art. 69 ust. 1, do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy prowadzą w dalszym ciągu komisje lekarskie utworzone na podstawie niniejszej ustawy.

2. Sprawy, o których mowa w ust. 1, w tym zebrana w toku postępowań dokumentacja, zostaną przekazane komisjom lekarskim utworzonym na podstawie niniejszej ustawy zgodnie z właściwością określoną w przepisach wydanych na podstawie art. 18 ust. 3 albo Centralnej Komisji Lekarskiej w terminie 7 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Rozdział 2

Przepis końcowy

Art. 72. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2013 r. z wyjątkiem przepisów art. 54 pkt 10 i 11, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2014 r.

UZASADNIENIE

Podstawowym celem proponowanych zmian jest systemowe uregulowanie organizacji struktur orzecznictwa lekarskiego oraz nadanie rangi ustawowej przepisom prawnym statuującym ich funkcjonowanie. Konieczność istnienia odrębnego pionu orzecznictwa lekarskiego w resorcie spraw wewnętrznych wynika ze specyfiki zadań i zagrożeń dla zdrowia i życia funkcjonariuszy służb podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Ministrowi Sprawiedliwości. Służba w Policji, Straży Granicznej, Biurze Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służbie Więziennej oraz Centralnym Biurze Antykorupcyjnym związana jest ze stałym narażeniem życia i zdrowia na urazy fizyczne i psychiczne, wymaga stałej dyspozycyjności oraz zmiennego rytmu dobowego służby, stałej i pełnej sprawności psychofizycznej. Z uwagi na powyższe, kandydaci i funkcjonariusze ww. formacji muszą spełniać wysokie wymagania zdrowotne przy przyjęciu do służby oraz przez cały okres jej trwania. Komisje lekarskie podległe Ministrowi Spraw Wewnętrznych mają zapewnić właściwy dobór kandydatów do służby, dokonują oceny stanu zdrowia funkcjonariuszy pełniących służbę oraz orzekają o konieczności zakończenia służby ze względów zdrowotnych.

Projekt ustawy modyfikuje ponadto przepisy w zakresie rent z tytułu niezdolności do służby funkcjonariuszy i żołnierzy. Celem tej regulacji jest wprowadzenie przesłanek nabywania prawa do renty z tytułu niezdolności do służby, porównywalnych do rozwiązań prawnych w zakresie renty z tytułu niezdolności do pracy, istniejących w powszechnym systemie ubezpieczeniowym. Proponuje się wprowadzenie dwóch kategorii niezdolności do służby skutkujących przyznaniem prawa do renty. Zlikwidowana zostanie możliwość podwyższania emerytury funkcjonariuszy i żołnierzy do 15% podstawy wymiaru, z tytułu związku inwalidztwa ze służbą.

W projekcie proponuje się jednocześnie wprowadzenie podstaw prawnych do podejmowania przez organ emerytalny wskazany przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych działań z zakresu prewencji rentowej w stosunku do funkcjonariuszy służb podległych MSW, na zasadach zbliżonych do działań prowadzonych obecnie przez ZUS w stosunku do osób ubezpieczonych, w celu minimalizowania zagrożeń niezdolności do służby oraz w celu zmniejszania przypadków niezdolności do służby.

Projekt proponuje nadto rozwiązania w zakresie adaptacji na rynku pracy w szczególności osób, które nie nabędą prawa do renty z tytułu niezdolności do służby lub do emerytury, czemu ma służyć wprowadzenie systemu finansowego wsparcia aktywizacji zawodowej odchodzących ze służby funkcjonariuszy formacji mundurowych podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

I. Organizacja i funkcjonowanie komisji lekarskich

W zakresie organizacji i funkcjonowania komisji lekarskich projekt przewiduje następujące rozwiązania, bazujące na obecnym stanie prawnym:

1. Określono zakres właściwości rzeczowej komisji lekarskich w art. 1 projektu ustawy, a mianowicie komisje lekarskie są właściwe w sprawach:
  - 1) ustalenia zdolności fizycznej i psychicznej kandydatów do służby w Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Biurze Ochrony Rządu, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym i Służbie Więziennej;
  - 2) oceny stanu zdrowia funkcjonariuszy służb wskazanych w pkt 1 oraz ustalenia ich zdolności fizycznej i psychicznej do służby;
  - 3) ustalenia zdolności fizycznej i psychicznej kandydatów do pracy w wyodrębnionych komórkach organizacyjnych kontroli skarbowej, inspektorów i pracowników zatrudnionych w tych komórkach oraz kandydatów do pracy w wywiadzie skarbowym, a także pracowników wywiadu skarbowego;
  - 4) ustalenia uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza służb wskazanych w pkt 1 doznanego wskutek wypadku pozostającego w związku z pełnieniem służby, zwanego dalej „wypadkiem”, lub choroby pozostającej w związku ze szczególnymi warunkami lub właściwościami służby, a także o związku śmierci funkcjonariusza z wypadkiem lub chorobą pozostającą w związku ze szczególnymi warunkami lub właściwościami służby;
  - 5) ustalenia uszczerbku na zdrowiu osób niebędących funkcjonariuszami Policji lub Straży Granicznej, które w czasie korzystania lub w związku z korzystaniem przez Policję lub Straż Graniczną z ich pomocy utraciły życie lub poniosły uszczerbek na zdrowiu, albo związku tego uszczerbku albo śmierci z tym zdarzeniem;
  - 6) ustalenia stopnia uszczerbku na zdrowiu osób udzielających pomocy pracownikom wywiadu skarbowego w wykonywaniu czynności operacyjno-rozpoznawczych, które w czasie udzielania tej pomocy lub w związku z jej udzieleniem utraciły życie lub poniosły uszczerbek na zdrowiu;
  - 7) uznania funkcjonariusza służb wskazanych w pkt 1, funkcjonariusza tych służb zwolnionego ze służby, emeryta i rencisty policyjnego za niezdolnego do służby albo o uznaniu go za niezdolnego do służby

ze znacznym ograniczeniem sprawności organizmu oraz o uznaniu go za niezdolnego do samodzielnej egzystencji, jak również o związku śmierci tego funkcjonariusza, funkcjonariusza zwolnionego ze służby, emeryta i rencisty policyjnego ze służbą;

- 8) potrzeby udzielenia urlopu zdrowotnego funkcjonariuszowi Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej;
- 9) potrzeby rehabilitacji leczniczej funkcjonariusza Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu, zagrożonego niezdolnością do służby oraz osoby, która ma orzeczoną rentę z tytułu niezdolności do służby na czas określony;
- 10) kontroli prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby lub prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego przez funkcjonariuszy służb, o których mowa w pkt 1.

2. Komisje te będą właściwe, zgodnie z art. 2 projektu ustawy, do orzekania wobec :

- 1) kandydatów do służby w Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Biurze Ochrony Rządu, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym i Służbie Więziennej;
- 2) funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Biura Ochrony Rządu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego i Służby Więziennej;
- 3) funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Biura Ochrony Rządu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego i Służby Więziennej zwolnionych ze służby;
- 4) emerytów i rencistów policyjnych;
- 5) kandydatów do pracy w wyodrębnionych komórkach organizacyjnych kontroli skarbowej, inspektorów i pracowników zatrudnionych w tych komórkach oraz kandydatów do pracy w wywiadzie skarbowym, a także pracowników wywiadu skarbowego;
- 6) osób niebędących funkcjonariuszami Policji lub Straży Granicznej, które w czasie korzystania lub w związku z korzystaniem przez Policję lub Straż Graniczną z ich pomocy utraciły życie lub poniosły uszczerbek na zdrowiu;
- 7) osób udzielających pomocy pracownikom wywiadu skarbowego w wykonywaniu czynności operacyjno-rozpoznawczych, które

w czasie udzielania tej pomocy lub w związku z jej udzieleniem utraciły życie lub poniosły uszczerbek na zdrowiu.

3. Nadto do zadań komisji lekarskich należy współdziałanie z jednostkami medycyny pracy, którego sposób i tryb określi szczegółowo akt wykonawczy.
4. W projekcie ustawy wskazano zasady, jakimi kierować się będą komisje lekarskie orzekając zgodnie ze swoją właściwością. A zatem określono stopnie zdolności do służby i pracy zarówno kandydatów, jak i funkcjonariuszy i pracowników. Natomiast wykaz chorób i ułomności oraz kategorii zdolności do służby albo pracy, na podstawie którego jest wydawane orzeczenie o zdolności lub niezdolności kandydata albo funkcjonariusza albo pracownika określą akty wykonawcze wydane przez upoważnione organy.
5. Ujednolicono kategorie zdolności do służby, wprowadzając następujące kategorie: A- „zdolny do służby”, B – „zdolny do służby z ograniczeniem”, C - „niezdolny do służby”.
6. Wprowadzono przepisy nakładające na funkcjonariuszy obowiązek poddania się badaniom zleconym przez komisje lekarskie, do których zostali skierowani, w tym również badaniom specjalistycznym, psychologicznym i dodatkowym, a gdy zachodzi potrzeba – obserwacji w podmiocie leczniczym, a ewentualnym skutkiem niespełnienia takiego obowiązku będzie możliwość zwolnienia funkcjonariusza ze służby (z wyłączeniem przypadku, gdy skierowanie do komisji nastąpiło na wniosek funkcjonariusza).
7. Ponadto projekt odnosi się do zasad kontroli prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby oraz kontroli prawidłowości wykorzystywania zwolnienia lekarskiego.
8. Kontrola prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby polega na ustaleniu okresu zwolnienia od zajęć służbowych z powodu przebywania na zwolnieniu lekarskim. W przypadku ustalenia wcześniejszej daty ustania przyczyny będącej podstawą zwolnienia od zajęć służbowych niż orzeczona w zaświadczeniu lekarskim, zaświadczenie to traci ważność za okres od tej daty, przy czym data ta nie może być wcześniejsza niż dzień badania lekarskiego przeprowadzonego przez komisję lekarską. Przewiduje się sankcję, w przypadku gdy funkcjonariusz Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Biura Ochrony Rządu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego i Służby Więziennej nie poddaje się badaniom lekarskim lub nie dostarcza wyników badań lekarskich mimo wezwania komisji lekarskiej, zaświadczenie lekarskie traci również ważność od dnia następującego po terminie wskazanym w wezwaniu. W tych przypadkach komisja

lekarska orzeka o zdolności funkcjonariusza do służby i informuje o tym lekarza, wystawiającego zaświadczenie lekarskie.

9. Kontrola prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego polega na ustaleniu, czy funkcjonariusz Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Biura Ochrony Rządu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego i Służby Więziennej w okresie orzeczonego zwolnienia od zajęć służbowych, w tym w razie konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem lub innym chorym członkiem rodziny lub zwolnienia w wyniku decyzji wydanej przez właściwy organ albo uprawniony podmiot na podstawie przepisów o zwalczaniu chorób zakaźnych albo o zwalczaniu gruźlicy nie wykonuje pracy zarobkowej lub nie wykorzystuje zwolnienia lekarskiego w sposób niezgodny z jego celem. W tym postępowaniu komisja nie wydaje orzeczenia w zwykłym trybie, lecz jedynie dokonuje ustaleń faktycznych. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego, komisja lekarska niezwłocznie zawiadomi przełożonego funkcjonariusza o dokonanych ustaleniach, co będzie stanowiło podstawę do stwierdzenia utraty do uposażenia przez przełożonego.
10. Zasady orzekania o potrzebie udzielenia urlopu zdrowotnego funkcjonariuszowi Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej zostały skorelowane z przepisami wprowadzonymi w ustawach pragmatycznych skracających możliwość przebywania na zwolnieniu lekarskim z 12 miesięcy do 182 dni. Komisja lekarska orzeka o potrzebie udzielenia urlopu zdrowotnego w przypadku gdy funkcjonariusz mimo wykorzystania 182 dni zwolnienia od wykonywania obowiązków służbowych z powodu choroby nie odzyskał zdolności do wykonywania tych obowiązków, a stan jego zdrowia rokuje poprawę w stopniu umożliwiającym dalsze pełnienie służby.
11. O potrzebie rehabilitacji leczniczej komisja lekarska orzeka z urzędu przy orzekaniu o zdolności do służby lub o prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby albo na wniosek funkcjonariusza Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu. Komisje lekarskie mogą również orzec na wniosek byłego funkcjonariusza Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu, który ma orzeczoną rentę z tytułu niezdolności do służby na czas określony, ale istnieją rokowania poprawy stanu zdrowia tego funkcjonariusza i odzyskania zdolności do służby. W takim przypadku do wniosku o skierowanie do komisji lekarskiej dołącza się wniosek o ponowne przyjęcie do służby. Przy orzekaniu o potrzebie rehabilitacji leczniczej komisja lekarska bierze pod uwagę w szczególności charakter i przebieg procesów

chorobowych, stopień przystosowania organizmu do skutków choroby, wiek i zakres wykonywanych czynności służbowych oraz rokowania poprawy stanu zdrowia po przeprowadzonej rehabilitacji.

12. Projekt określa też organizację komisji lekarskich. Komisje te orzekają w dwóch instancjach:

- 1) w pierwszej instancji - rejonowe komisje lekarskie;
- 2) w drugiej instancji - Centralna Komisja Lekarska.

Rejonowe komisje lekarskie są właściwe w zakresie orzekania wobec osoby zamieszkałej albo pełniącej służbę w miejscowości objętej obszarem właściwości działania komisji.

Centralna Komisja Lekarska jest właściwa w zakresie:

- 1) rozpatrywania odwołań od orzeczeń rejonowych komisji lekarskich;
- 2) konsultacji w zakresie orzecznictwa lekarskiego oraz rozstrzygania kwestii spornych lub nasuwających szczególne wątpliwości;
- 3) współpracy z instytucjami naukowo-lekarskimi w celu podnoszenia poziomu orzecznictwa lekarskiego.

Sposób działania komisji lekarskich, w szczególności zadania przewodniczącego, w sposób szczegółowy zostanie określony w akcie wykonawczym.

Centralną Komisją Lekarską kieruje jej Przewodniczący, powoływany, podobnie jak inni członkowie tej komisji, przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

Rejonową komisją lekarską kieruje jej przewodniczący, powoływany podobnie, jak inni jej członkowie, przez Przewodniczącego Centralnej Komisji Lekarskiej.

Siedziby i obszary właściwości terytorialnej rejonowych komisji lekarskich zostaną określone w akcie wykonawczym ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

Członkami komisji lekarskich będą lekarze, w szczególności specjaliści w zakresie następujących dziedzin medycyny: chorób wewnętrznych, chirurgii, neurologii, psychiatrii, medycyny pracy, medycyny społecznej. Do członków komisji lekarskich stosuje się przepisy ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych.

Nadzór nad działalnością komisji lekarskich sprawuje minister właściwy do spraw wewnętrznych za pośrednictwem Przewodniczącego Centralnej Komisji Lekarskiej.

Obsługę organizacyjno-administracyjną i biurową komisji lekarskich zapewni Zakład Emerytalno-Rentowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Działalność komisji jest finansowana również przez organ emerytalny wskazany przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych., tj. Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

11. W projekcie opisano też szczegółowo tryb postępowania przed komisjami lekarskimi, w tym tryb odwoławczy. Stanowi to ujednoczenie procedur, jakie w obecnym stanie prawnym były opisane w następujących aktach prawnych:

- 1) rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 lipca 1991 r. w sprawie właściwości i trybu postępowania komisji lekarskich podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych (Dz. Nr 79, poz. 349, z późn. zm.);
- 2) rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 lutego 2004 r. w sprawie oceny zdolności fizycznej i psychicznej do służby w Biurze Ochrony Rządu (Dz. U. Nr 37, poz. 339);
- 3) rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 stycznia 2011 r. w sprawie orzekania o zdolności fizycznej i psychicznej do pracy w wyodrębnionych komórkach organizacyjnych kontroli skarbowej oraz w wywiadzie skarbowym (Dz. U. Nr 11, poz. 58, z późn. zm.)
- 4) rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2011 r. w sprawie wymagań w zakresie zdolności fizycznej i psychicznej do Służby Więziennej (Dz. U. Nr 20, poz. 108);
- 5) rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 31 maja 2012 r. w sprawie oceny zdolności fizycznej i psychicznej do służby w Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (Dz. U. poz. 668);

oraz aktów wykonawczych do ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2004 r. Nr 8, poz. 67, z późn. zm.) i ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r. o odszkodowaniach przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą w Policji (Dz. U. Nr 73, poz. 345, z późn. zm.).

W projekcie szczegółowo opisano podmioty kierujące kandydatów, funkcjonariuszy, funkcjonariuszy zwolnionych ze służby, emerytów, rencistów, kandydatów do pracy i pracowników do komisji lekarskich.

Ponadto wskazano, że w przypadku

- 1) Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego i jego zastępców – podmiotem kierującym jest Prezes Rady Ministrów;
- 2) Komendanta Głównego Policji, Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej, Szefa Biura Ochrony Rządu i ich zastępców - podmiotem kierującym jest minister właściwy do spraw wewnętrznych;
- 3) Dyrektora Generalnego Służby Więziennej - podmiotem kierującym jest Minister Sprawiedliwości.

Skierowanie do komisji będzie następowało na formularzu, którego wzór zostanie określony w rozporządzeniu. Do skierowania będą dołączane w szczególności:

- 1) posiadane informacje i dokumenty, które dotyczą stanu zdrowia osób kierowanych;
- 2) opis stanowiska, charakter i warunki służby;
- 3) informacje dotyczące dotychczasowych warunków i przebiegu pracy w przypadku skierowania inspektorów i pracowników zatrudnionych w wyodrębnionych komórkach organizacyjnych kontroli skarbowej oraz pracowników wywiadu skarbowego;
- 4) opinię psychologiczną oraz kartę egzaminacyjną sprawności fizycznej, jeżeli w stosunku do kandydata do służby w Centralnym Biurze Antykorupcyjnym był przeprowadzony egzamin sprawności fizycznej, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 50 ust. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (Dz. U. z 2012 r. poz. 621, 627 i 664).

Komisja lekarska wyznaczy termin badania informując osobę skierowaną i podmiot kierujący. W przypadku nieusprawiedliwionego niestawiennictwa tej osoby przed komisją lekarską, komisja zawiadamia o tym fakcie podmiot kierujący. Informacja ta może mieć wpływ na stosunek służbowy funkcjonariusza, gdyż np. na podstawie art. 45 ust. 2 pkt 9 ustawy o Straży Granicznej dwukrotne nieusprawiedliwione niestawiennictwo przed komisją lekarską, o ile skierowanie nie nastąpiło na prośbę funkcjonariusza, może stanowić podstawę do zwolnienia.

Rejonowa komisja lekarska przeprowadza badanie lekarskie osoby skierowanej i sporządza protokół badania komisji lekarskiej, który zawiera wyszczególnienie wszystkich chorób i ułomności, także tych, które nie obniżają zdolności do służby.

Rejonowa komisja lekarska dokonuje oceny stanu zdrowia osoby badanej na podstawie badania lekarskiego, wyników zleconych badań dodatkowych, specjalistycznych i psychologicznych, wywiadu chorobowego, dokumentacji medycznej będącej wynikiem obserwacji szpitalnej, leczenia ambulatoryjnego i sanatoryjnego oraz innych dokumentów medycznych istotnych dla dokonania tej

oceny oraz protokołów powypadkowych mogących mieć znaczenie dla treści orzeczenia. Rejonowe komisje lekarskie orzekają również posługując się:

- 1) w przypadku ustalania zdolności fizycznej lub psychicznej do służby - wykazem chorób i ułomności, na podstawie którego jest wydawane orzeczenie o stanie zdrowia osoby badanej;
- 2) w przypadku ustalenia uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza doznanego wskutek wypadku lub choroby pozostającej w związku ze szczególnymi warunkami lub właściwościami służby, z tytułu których przysługuje świadczenie odszkodowawcze - odpowiednio wykazami chorób pozostających w związku z pełnieniem służby w Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Biurze Ochrony Rządu i w Centralnym Biurze Antykorupcyjnym;
- 3) w przypadku uznania funkcjonariusza za niezdolnego do służby albo uznania go za niezdolnego do służby ze znacznym ograniczeniem sprawności organizmu oraz uznania go za niezdolnego do samodzielnej egzystencji w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin - odpowiednio wykazami chorób powstałych w czasie pełnienia służby wydanym na podstawie tych przepisów.

Istotne jest, by w przypadku orzeczenia niezdolności do służby rejonowa komisja lekarska orzekła jednocześnie o kategorii niezdolności do służby w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, tj. o niezdolności do służby albo o niezdolności do służby ze znacznym ograniczeniem sprawności organizmu.

Rejonowa komisja lekarska wydaje orzeczenie niezwłocznie po przeprowadzeniu niezbędnych badań lekarskich i zebraniu dokumentacji medycznej oraz niezbędnych dokumentów.

Rejonowe komisje lekarskie orzekają w składzie co najmniej dwuosobowym. Orzeczenie wydane przez komisję lekarską podpisują wszyscy członkowie komisji, przy czym jest możliwe złożenie na piśmie zdania odrębnego przez członka komisji. Zdanie odrębne załącza się do treści orzeczenia.

Orzeczenie rejonowej komisji lekarskiej doręcza się niezwłocznie na piśmie wraz z uzasadnieniem osobie badanej, osobie zainteresowanej, oraz podmiotowi kierującemu do komisji lekarskiej.

Podstawowe ustalenia zawarte w protokole badania lekarskiego i w orzeczeniu rejonowej komisji lekarskiej wpisuje się do rejestru orzeczeń.

Wzór orzeczenia komisji lekarskiej oraz wzór rejestru orzeczeń zostaną określone w akcie wykonawczym.

Projekt określa również tryb postępowania odwoławczego. Od nieprawomocnego orzeczenia rejonowej komisji lekarskiej osobie badanej lub podmiotowi kierującemu tę osobę do rejonowej komisji lekarskiej celem wydania orzeczenia, przysługuje odwołanie, które wnosi się w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia rejonowej komisji lekarskiej, za pośrednictwem tej komisji, która orzeczenie wydała.

Centralna Komisja Lekarska rozpatruje odwołanie w składzie trzyosobowym, w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania, po zapoznaniu się ze wszystkimi dokumentami w sprawie, a w razie potrzeby również po przeprowadzeniu niezbędnych badań lub po zleceniu przeprowadzenia dodatkowych badań lekarskich, w tym obserwacji szpitalnej, lub po dostarczeniu na jej żądanie dodatkowych dokumentów.

Centralna Komisja Lekarska, po rozpatrzeniu odwołania:

- 1) utrzymuje w mocy zaskarżone orzeczenie, albo
- 2) uchyla zaskarżone orzeczenie w całości lub w części i wydaje nowe, albo
- 3) uchyla zaskarżone orzeczenie i przekazuje sprawę do ponownego rozpatrzenia przez rejonową komisję lekarską;

przy czym nie może wydać nowego orzeczenia na niekorzyść osoby zainteresowanej, chyba że zaskarżone orzeczenie jest sprzeczne z prawem lub zostało wydane z pominięciem istotnych okoliczności faktycznych.

Do postępowania odwoławczego prowadzonego przez Centralną Komisję Lekarską stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu przed rejonowymi komisjami lekarskimi.

Od orzeczeń Centralnej Komisji Lekarskiej przysługuje skarga do właściwego sądu administracyjnego, na zasadach określonych w ustawie z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r. poz. 270, 1101 i 1529).

Zebraną w toku postępowania dokumentację komisje lekarskie przechowują i udostępniają na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. z 2012 r. poz. 159 i 742).

W związku z rozszerzoną właściwością komisji lekarskich podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych o kontrolę prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby lub prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego przez funkcjonariuszy służb, odpowiednio zostały uzupełnione przepisy ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu oraz ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o służbie funkcjonariuszy Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego.

II. Zmiany dotyczące rent wojskowych i policyjnych

Odnośnie zmian dotyczących rent z tytułu niezdolności do służby, w dotychczasowym stanie prawnym określanych jako renty inwalidzkie, w miejsce trzech grup inwalidztwa wprowadza się dwie kategorie niezdolności do służby:

- 1) niezdolność do służby;
- 2) niezdolność do służby ze znacznym ograniczeniem sprawności organizmu.

Podobnie jak w obecnym stanie prawnym renta z tytułu niezdolności do służby będzie przysługiwała funkcjonariuszowi albo żołnierzowi zawodowemu zwolnionemu ze służby, który doznał stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu powodującego niezdolność do jej pełnienia na skutek urazu lub choroby:

- 1) w czasie pełnienia służby;
- 2) nie później niż w ciągu 18 miesięcy (3 lat w przypadku żołnierzy zawodowych) od dnia zwolnienia ze służby, jeżeli stałe lub długotrwałe naruszenia sprawności organizmu jest następstwem urazów doznanych w czasie pełnienia służby lub choroby powstałej w tym czasie;
- 3) nie później niż w ciągu 3 lat od dnia zwolnienia ze służby, jeżeli stałe lub długotrwałe naruszenia sprawności organizmu jest następstwem wypadku pozostającego w związku z pełnieniem służby lub choroby powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby.

Wykazy chorób powstałych w czasie pełnienia służby określą akty wykonawcze.

O uznaniu funkcjonariusza, funkcjonariusza zwolnionego ze służby, emeryta i rencisty za zdolnego albo niezdolnego do służby albo o uznaniu go za niezdolnego do służby ze znacznym ograniczeniem sprawności organizmu oraz o uznaniu go za niezdolnego do samodzielnej egzystencji, będą orzekały właściwe komisje lekarskie na podstawie wiedzy medycznej, biorąc pod uwagę rokowania odzyskania zdolności do służby. Ocena stopnia naruszenia sprawności organizmu może być poprzedzona rehabilitacją lub leczeniem. Orzeczenia komisji lekarskich będą wydawane

bezterminowo albo na okres do 3 lat, w zależności od oceny stanu zdrowia i rokowań odzyskania zdolności do służby.

Nie przewiduje się badań kontrolnych, natomiast funkcjonariusz, funkcjonariusz zwolniony ze służby, emeryt i rencista może w każdym czasie wystąpić z wnioskiem o skierowanie do komisji lekarskiej.

Renta z tytułu niezdolności do służby wynosi:

- 1) z tytułu niezdolności do służby - 70%,
- 2) z tytułu niezdolności do służby ze znacznym ograniczeniem sprawności organizmu – 80% – podstawy jej wymiaru. Bez zmian pozostaje możliwość zwiększenia o 10 % podstawy wymiaru, jeżeli niezdolność do służby powstała wskutek wypadku pozostającego w związku ze służbą lub wskutek choroby powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami bądź warunkami tej służby, z tytułu których przysługuje świadczenie odszkodowawcze.

Natomiast związek inwalidztwa (obecnie niezdolności) ze służbą nie będzie miał już wpływu na zwiększenie emerytury wojskowej lub policyjnej, gdyż uchyla się przepis dający podstawę do zwiększenia tego świadczenia z tytułu inwalidztwa (niezdolności).

W projekcie ustawy doprecyzowano, że renta z tytułu niezdolności do służby przysługuje jako renta stała albo renta okresowa, w zależności od orzeczenia komisji lekarskiej, przy czym renta okresowa przysługuje przez okres wskazany w decyzji organu emerytalnego.

Z uwagi na wprowadzoną zmianę terminologii dokonano stosownych zmian m. in. w ustawach pragmatycznych.

Mając na względzie, iż nadal w mocy pozostają decyzje przyznające renty z tytułu inwalidztwa I – II grupy oraz zwiększające wymiar emerytury z tytułu inwalidztwa pozostającego w związku ze służbą, w projekcie zaproponowano rozdział zawierający szczególne przepisy dotyczące emerytur i rent przyznanych przed dniem 1 stycznia 2014 r., zachowujący dotychczasowe rozwiązania prawne wobec tej grupy emerytów i rencistów. Ponadto przewidziano przepis, zgodnie z którym, jeżeli odrębne przepisy uzależniają posiadanie uprawnień od zaliczenia do I grupy inwalidztwa albo II grupy inwalidztwa przyjmuje się, że uprawnienia te uzależnione są odpowiednio od niezdolności do służby ze znacznym ograniczeniem sprawności organizmu albo niezdolności do służby, co pozwoli na zachowanie nabytych praw przez żołnierzy i funkcjonariuszy.

III. Zmiany dotyczące prewencji rentowej i aktywizacji zawodowej

Proponuje się, aby prewencja rentowa była prowadzona przez organ emerytalny wskazany przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych oraz by obejmowała:

- a) rehabilitację leczniczą funkcjonariuszy Policji, Państwowej Straży Pożarnej, Straży Granicznej lub Biura Ochrony Rządu zagrożonych niezdolnością do służby oraz osób, które nabyły prawo do okresowej policyjnej renty z tytułu niezdolności do służby,
- b) badania i analizy przyczyn niezdolności do służby,
- c) inne działania prewencyjne.

W ramach prowadzonej prewencji rentowej organ emerytalny podejmowałby następujące zadania:

- a) kierowanie osób, o których mowa wyżej do ośrodków rehabilitacyjnych,
- b) udzielanie zamówień na usługi rehabilitacyjne, przy czym do udzielania zamówień w ośrodkach podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych oraz Ministrowi Obrony Narodowej, a także prowadzonych przez ZUS i KRUS, nie stosowałoby się przepisów o zamówieniach publicznym, z zastrzeżeniem, że udzielanie zamówień poprzedzone jest procedurą konkursową,
- c) prowadzenie we własnym zakresie lub zamawianie prowadzenia przez inne podmioty, badań naukowych dotyczących przyczyn niezdolności do służby oraz metod i rozwiązań zapobiegających niezdolności do służby.

Komisja (z urzędu lub na wniosek) mogłaby orzec o potrzebie rehabilitacji leczniczej, orzekając w sprawie zdolności do służby lub wykonując kontrolę prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do służby. Komisja lekarska orzekałaby o potrzebie rehabilitacji leczniczej (finansowanej przez organ emerytalny), w stosunku do osób, które rokuje poprawę stanu zdrowia po przeprowadzonej rehabilitacji. Rehabilitacja lecznicza ma na celu uchronić taką osobę przed niezdolnością do służby. Przy czym za osoby zagrożone niezdolnością do służby w szczególności uważa się funkcjonariuszy, którzy są kierowani lub sami zgłaszają się do komisji lekarskich w celu orzeczenia dalszej zdolności do służby. Wg danych służb resortu MSW, w roku 2011 dane liczbowe są następujące:

- Policja: 2 895 osób,
- PSP: 1003 osoby,
- SG: 1280 osób,
- BOR: 123 osoby.

Razem w służbach MSW: 5 301 osób.

W szczególnych przypadkach (na wniosek) rehabilitacja mogłaby dotyczyć także osób, co do których orzeczono czasową niezdolność, jeżeli dana osoba rokuje na powrót do służby (w takim przypadku, orzeczenie komisji musiałyby być poprzedzone wnioskiem o ponowne przyjęcie do służby).

Przy orzekaniu o potrzebie rehabilitacji byłyby brane pod uwagę w szczególności charakter i przebieg procesów chorobowych, stopień przystosowania organizmu do skutków choroby, wiek

i zakres wykonywanych czynności służbowych. Rehabilitacja powinna trwać, co do zasady, 24 dni (analogicznie do przepisów o prewencji rentowej prowadzonej przez ZUS). Na rehabilitację kierowałby organ emerytalny. Udzielanie zamówień na usługi rehabilitacyjne odbywałoby się wyłącznie po przeprowadzeniu konkursu ofert., którego zasady zostały określone w przepisach projektowanej ustawy.

Aktywizacja zawodowa dotyczyć ma funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej lub Biura Ochrony Rządu zwolnionych ze służby na skutek orzeczenia komisji lekarskiej o niezdolności do służby oraz funkcjonariuszy tych służb zwolnionych ze służby, którzy nie nabyli prawa do emerytury, z powodu nieosiągnięcia wymaganego wieku, o ile do nabycia prawa jest wymagany wiek 55 lat życia. Aktywizacja zawodowa będzie obejmowała:

- 1) doradztwo zawodowe, prowadzone bezpłatnie w trybie porady indywidualnej, obejmujące doradztwo personalne i poradnictwo zawodowe, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- 2) pomoc w zakresie przekwalifikowania zawodowego obejmuje zwrot kosztów w całości lub w części, do wysokości określonych limitów, kosztów studiów wyższych, studiów podyplomowych oraz kursów zawodowych i językowych.

Projekt określa warunki przyznania tej pomocy, natomiast szczegółowy tryb jej przyznania określi akt wykonawczy.

W celu pokrycia kosztów nowych zadań, o których mowa wyżej, tj. prewencji rentowej i aktywizacji zawodowej, zakłada się określenie corocznego odpisu na fundusz socjalny dla emerytów i rencistów, którym świadczenie wypłaca organ emerytalny wskazany przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych na poziomie 0,25% rocznych środków planowanych na wypłaty emerytur i rent. Ze środków odpowiadających wysokości pozostałej części dotychczasowego odpisu na fundusz socjalny dla emerytów i rencistów (tj. wysokości 0,25% wypłacanych środków), finansowane byłyby wydatki na aktywizację zawodową funkcjonariuszy zwalnianych ze służby oraz na prewencję rentową. Środki byłyby wydatkowane zgodnie z planem finansowym organu emerytalnego wskazanego przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych. W projekcie zakłada się również zmianę przepisów w zakresie pomocy w budownictwie mieszkaniowym, przez uchylenie art. 30 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, (...) oraz ich rodzin, który odnosi się do udzielania takiej pomocy emerytom i rencistom na zasadach przewidzianych dla funkcjonariuszy. Przepis ten obecnie w praktyce jest bezprzedmiotowy i nie jest stosowany. Bez zmian natomiast pozostaną uprawnienia do lokalu mieszkalnego należne funkcjonariuszom uprawnionym do emerytury lub renty, a także członkom ich rodzin uprawnionych do renty rodzinnej. Niniejsza zmiana nie jest bezpośrednio

powiązana z zakresem odnoszącym się do problematyki świadczenia rentowego z tytułu niezdolności do służby. Jednakże z uwagi na ekonomikę procesu legislacyjnego oraz porządkowy charakter zmiany, postanowiono ją ująć w przepisach zmieniających ustawę z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, (...) oraz ich rodzin.

IV. Przepisy przejściowe

W przepisach przejściowych do ustawy przewiduje się zachowanie ustalonego prawa do wojskowej renty inwalidzkiej albo policyjnej renty inwalidzkiej, z tym że do czasu ewentualnego badania lekarskiego, jeśli termin takiego badania został wyznaczony przez komisję lekarską. W tym przypadku świadczenie traktowane jest jako okresowe i komisje lekarskie orzekać będą na podstawie nowych przepisów o niezdolności do służby w jednej z dwóch kategorii określonej projektem. Wyjątkiem są renty inwalidzkie III grupy, których nowe przepisy nie przewidują. Wobec tej grupy rencistów przewidziano możliwość orzekania na dotychczasowych zasadach, co oznacza możliwość zachowania renty III grupy bezterminowo, o ile przesłanki ustalenia tej grupy nie ustały. Kontrolne badania lekarskie zostaną przeprowadzone najpóźniej w terminie 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, a w przypadku, gdy wyznaczony termin jest późniejszy, komisje lekarskie wyznaczą nowy i zawiadomią o tym osoby zainteresowane.

Orzeczenia właściwych komisji lekarskich ustalające inwalidztwo żołnierzy zawodowych albo funkcjonariuszy wydane przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, o ile stały się prawomocne, stanowią podstawę przyznania wojskowej renty inwalidzkiej albo policyjnej renty inwalidzkiej na zasadach i w wysokości określonych w przepisach dotychczasowych. Jeżeli orzeczenia te ustalały związek inwalidztwa ze służbą żołnierzowi zawodowemu albo funkcjonariuszowi przysługuje prawo do podwyższenia emerytury na zasadach określonych w dotychczasowych przepisach. Natomiast w razie wyznaczenia terminu kontrolnego badania lekarskiego, prawo do emerytury z tytułu związku inwalidztwa ze służbą wygasa z dniem wyznaczonego badania.

Dotychczas działające komisje lekarskie znosi się w terminie 7 dni od dnia wejścia w życie ustawy, przy czym w okresie od dnia wejścia w życie ustawy do dnia ich zniesienia, komisje te nie będą wykonywały działalności orzeczniczej, a jedynie będą uprawnione do przekazania prowadzonych spraw, w tym dokumentacji odpowiednim komisjom lekarskim utworzonym tą ustawą.

Przewiduje się termin wejścia w życie ustawy na dzień 1 lipca 2013 r., z tym że przepisy dotyczące podziału funduszu socjalnego, a co za tym idzie – nowych zadań organu emerytalnego z zakresu prewencji rentowej i aktywizacji zawodowej – na dzień 1 stycznia 2014 r.

Zakres projektowanej ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega procedurze notyfikacji określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt ustawy nie wymaga przedłożenia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej lub Europejskiemu Bankowi Centralnemu w celu uzyskania opinii, dokonania konsultacji lub uzgodnienia.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI (OSR)

1. Podmioty, na które oddziałuje regulacja:

Projekt ustawy oddziałuje na funkcjonariuszy i funkcjonariuszy zwolnionych ze służby w: Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Biurze Ochrony Rządu, Służbie Więziennej, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego i Służbie Wywiadu Wojskowego, a także żołnierzy zawodowych i żołnierzy zwolnionych z zawodowej służby wojskowej. Projekt ustawy oddziałuje także na organ emerytalny wskazany przez ministra właściwego w zakresie spraw wewnętrznych.

2. Konsultacje społeczne:

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny oraz dodatkowo na stronie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Projekt został przekazany do zaopiniowania przez Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Policjantów, Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Funkcjonariuszy Straży Granicznej, Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Pracowników Pożarnictwa, Związek Zawodowy Strażaków „Florian”, Krajową Sekcję Pożarnictwa Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”, NSZZ Funkcjonariuszy i Pracowników Więziennictwa, a także przez Forum Związków Zawodowych, Komisję Krajową NSZZ „Solidarność”, Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych i Federację Związków Pracodawców Ochrony Zdrowia „Porozumienie Zielonogórskie”.

3. Wpływ regulacji na:

a) sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Koszty orzeczeń komisji lekarskich podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych będą wynosić rocznie ok. 21,7 milionów złotych (w roku 2013). Po wejściu w życie przepisów nie planuje się wzrostu wydatków na funkcjonowanie komisji lekarskich. Z uwagi na proponowane działanie komisji lekarskich w ramach istniejącej jednostki budżetowej, nie zakłada się przeznaczenia dodatkowych środków na jej funkcjonowanie, ponad kwoty przeznaczone na koszty orzeczeń lekarskich ponoszone obecnie przez poszczególne służby, z uwzględnieniem wskaźnika wzrostu cen towarów i usług. Ponadto przewiduje się, iż wszelkie oszczędności wynikłe np. z centralnego zamawiania usług, będą pokrywały ewentualny wzrost wydatków związanych z funkcjonowaniem komisji w początkowym okresie.

Nowelizacja przepisów w zakresie rent z tytułu niezdolności do służby obniży od roku 2014 łączną kwotę świadczeń wypłacanych przez organy emerytalne MSW i MS o ok. 33 milionów zł rocznie oraz świadczeń wypłacanych przez organy emerytalne MON o 3,8 mln zł rocznie (obejmie obecne renty inwalidzkie III grupy wypłacane oraz zwiększenia emerytur z tytułu renty inwalidzkiej III grupy). Kwota ta będzie co roku narastać i w okresie pierwszych 10 lat obowiązywania nowych przepisów skumulowane łączne oszczędności wyniosą ok. 1 626 milionów zł (organy emerytalne MSW i MS) oraz ok. 176 milionów zł (organy emerytalne MON).

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na jednostki samorządu terytorialnego.

b) rynek pracy:

Projektowane przepisy nie będą miały wpływu na rynek pracy.

c) konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorstw:

Projektowane przepisy nie będą miały wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorstw.

d) rozwój regionalny:

Projektowane przepisy nie będą miały wpływu na sytuację i rozwój regionalny.